

Kristo da Gen Pasili Jon do Pañalon Añ Imgut

But piso gen

On papia Jon da mandagit. Uñun Jon dagin Gen Bin Tagisi gat ae 1 Jon, 2 Jon, ae 3 Jon kisi mandagit.

On papia uñun amin da Yesu yolyol amin madepsi pañupbal awit bisapmon Jon da mandagit. Yo yokwisi añ yomgwit, nido Yesu yolyol amin uñun Yesu Kristo do Amin Taginin yanşı nandañ gadañ imgwit. On papia da Yesu yolyol amin dakon nandañ gadatni pañteban anjakwan jigi madep uñun da dima pabin yopjak yan do yosok.

On papia da yo don noman tokdañ uñun do tilak gen morapmi yosok. Yesu yolyol amin uñun bisapmon egipgwit uñun da tilak gen nandañ pisawit, mani nandañ gadatni mini amin dima nandawit. Tilak gen uñun dakon mibili uñun yan: Yesu Kristo uñun Amin Tagi, ae uñun da kisiron da Piñkop da uwalni kisi morap pabin yopdisak, aňek Sunduk yo kisi abiñ yipdisak. Aňek Yesu pini aň mudosak bisapmon Piñkop da miňat aminyo tebaisi agek nandañ gadatni dima yipmaň dekgwit amin do tomni yomdisak. Anjakwan Piñkop gat egek ae sanþbeňek jigi dima pakdañ, nido Piñkop da yo morap aeni pañkaluk aň mudokdisak.

*Yesu Kristo da pañmuwukbi 7 kabí do gen yipgut
(Kilapmi 1-3)*

¹ Gen on pasili tawit, bañ Yesu Kristo da pañalon agit. Yesu da oman monjini yolisak do Piñkop da imgut. Yo uñun tepmisi altokdañ. Yesu da anjeloni yabekban abin pi monjini nak Jonon gen on nayigit. Nak da pi monjini diwari yoliken yañon da nayigit.

² Yo morap noligit uñun bamisi pindakgim. Piñkop dakon gen ae Yesu Kristo dakon gen uñun bamisi.

³ Piñkop yo morap noman toni do yagit uñun dakon bisap kwañ tosok, do amin kinda da on kombi gen pañmuuwukbi do manjiñ yomjak kañ, uñun kisik kisik tagi asak. Ae gen on mandabi uñun nandanek guramitni amin, uñunyo kisi kisik kisik ani.

Jon da pañmuuwukbi 7 kabí do gen mandagit

⁴ Nak Jon da pañmuuwukbi 7 kabí Esia Provinskon ekwañ ji do gen on mandisat. Piñkop abisok egisak, ae kalipsigwan egipgut, ae don egipdisak uñun da nandan yawok damañakwan butji yawori tosak. Ae wup 7 kabí Piñkop dakon kila amín madep yityit tamo da iñamon ekwañ uñunyo kisi da nandan yawok damañakwan butji yawori tosak.

⁵ Yesu Kristo, Piñkop dakon gen bamisi yan teñteñok amín, uñun kímoron da mibiltan pidagit. Ae uñun kila amín madep morap miktímon ekwañ uñun dakon Amin Tagini. Uñun kisi da but yawot nandan damañakwan butji yawori tosak.

Yesu da nin but dasi galak tanj nimisak, ae iyi dakon yawi da yokwinin wiririk mudagit.

6 Yanj aŋek nin uŋun gat amin kila anej do manjiŋ nipgut, ae iyı dakon Piŋkop ae Datni uŋun dakon oman anej do mukwa sogok amini egipnen do manjiŋ nipgut. Bisap mudok mudogi mini Yesu Kristo dakon tilimni ae tapmim madepni tanj imdisak. Uŋun asi.

7 Koni. Uŋun gikwem gat kisi apdisak. Abiŋakwan amin morap kisi da dabıl da kokdaŋ. Amin morap Yesu sugawit uŋun kisi da kokdaŋ. Aŋakwa amin morap miktımon ekwaŋ kisi da uŋun do nandaŋek kunam bupmiyo madepsi akdaŋ. Asi, yo morap uŋun altan mudokdaŋ. Uŋun asi.

8 Amin Tagi Piŋkop Tapmim Ami, abisok egisak, ae kalipsigwan egipgut, ae don apdisak, uŋun da yanj yosok, “Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat.”

Jon da Kristo kagit

9 Nak Jon, ji dakon notji. Nin Yesu dakon amin kabı, ae Piŋkop da Amin Kila Asak uŋun da kagagwan kalonjı ekwamaŋ, do but yaworon da jigi ae tepmiyo kalonjı pamaŋ. Paŋek kisin da dıma alek tanjek tebai akgamaŋ. Nak Piŋkop dakon gen yanj tenjeŋanek, “Nak Yesu nandaŋ gadaŋ imisat” yanj yagim, do aŋek nak abidaŋ tap binap miktım tı̄m Patmos uŋudon nepgwit da egisat.

10 Amin Tagi dakon gıldatni Sondakon, Telagi Wup da butnokon piŋi madepsi tugagit. Aŋakwan manjinokon nandaŋapbo amin kında gen madepsi yanj tıdanek kweŋ da yanj yagit.

11 Uŋun amin da yanj yagit, “Yo morap pindakdal uŋun papiakon mandaŋ yopbi paŋmuwukbi 7 kabı

do kini. Mandaŋ yopbi pañmuwukbi Epesas kokup papmon ekwaŋ, ae Smena, ae Pegamum, ae Taitaira, ae Sadis, ae Piladelpia ae Laodisia do kini.”

12 Yaŋban nak gen nayigit amin uŋun kok do tobilgim. Tobilek tennej i tamo gol baŋ wasanbi 7 kab i pindakgim.

13 Uŋun da binapmon
“amin dakon monji yombem kinda”
akban kagim. Uŋun ımal dubakni paban piŋi kan-dapni kisi witjigit. Aŋek nap kinda gol baŋ wasanbi naŋ pibirikon aŋwasıňek wamgut.

14 Busuŋi ae busuŋ daŋgwani uŋun kwakwagisi, sipsip dakon daŋwan ae gik sitnaŋ yombem. Ae dabılni kindap tebaisi soson uŋun yombem.

15 Kandapni uŋun tennejisi ain kinda mani bras kindapmon soson uŋun yombem. Ae tekni nandagim uŋun pakbi madepsi pokgoŋ uŋun dakon wiwık yombem.

16 Kisiri amin tet da gik 7 kab i timikgit. Ae emat agak siba geni teri teri ae geni tepmisi uŋun gen ka-ganigwan da pawin tagit. Gildat da tebaisi wiſisak uŋudeň tomno dabılni madepsi tennejagit.

17 Nak uŋun kaŋek kandapnikon maŋ pagek amin kimakbi da yan pakgim. Pagapbo kisitni amin tet da kwenokon witjinek yan yagit, “Dima pasolgi. Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat.

18 Nak Egip Egip Egisat Amin. Nak kimakgim, mani koki, nak egip egip dagok dagogi mini egi aŋan kisat. Kimot dakon yoma wiſdal, ae amin kili

1:13: Dan 7.13; 10.5   **1:14:** Esi 43.2; Dan 7.9; 10.6; PA 2.18; 19.12

1:16: Ibr 4.12; PA 2.12; 19.15   **1:17:** Ais 44.6; 48.12; PA 2.8; 22.13

kimakgwit uñun dakon kokup dakon yoma wítdal kisitnokon tonj.

¹⁹ Do gak yo pindakdal uñun dakon geni mandaki. Yo abisok tonj, ae yo don noman tokdañ, uñun do mandaki.

²⁰ Gik 7 kabí kisitno amín tet do tañba píndal, ae teñteñi tamo gol banj wasanbi 7 kabí yanj píndal, uñun dakon mibili pasili tosok. Mibili uñun yanj: gik 7 kabí uñun pañmuwukbi 7 kabí dakon añelonni. Añakwa teñteñi tamo 7 kabí uñun pañmuwukbi 7 kabí.”

2

Epesas pañmuwukbi do gen yipgut

¹ Uñun da sañbeñek yanj yagıt, “Gak pañmuwukbi Epesas kokup papmon ekwañ uñun dakon añelonni do gen yanj mandaki:

Nak gik 7 kabí kisitno amín tet da timigek teñteñi tamo gol banj wasanbi 7 kabí da binapmon agisat. Agek gen on yipbo gagon obisak.

² Añpak asal ae pi teban asal uñun kili nandan mudagim. Gak tebaisi agek amín añañkni yokwi do díma galak tanj yomisal. Díwarí da yanj gayiwit, ‘Ninyo kisi yabekbi’, mani uñun yabekbi díma yanj uñun gaga kili geni kokwinigek top amín yanj píndakgil.

³ Amin da gandaba mano abidosol do yo yokwisi añañamañ. Mani tebaisi agek jigi uñun imegek kuraktok díma asal.

⁴ Mani nak gak gat gen tonj. Nandan gadat kaluk agil bisapmon nak do but dasi galak tanj namgul, mani abisok yanj díma asal.

5 Kalip tagisi egipgul do nandaki. Gak kili mal. Do aŋpak kalip agil uŋun do aego nandanek but tobil aŋek aŋpak kalip agil uŋudeŋ abi. Yaŋ dima abi kaŋ, abiŋ lamgo uŋun si gwayekeŋ.

6 Mani aŋpakgo tagisi kinda uŋun yaŋ: Nikolas dakon amin kab̄i dakon aŋpak do nandaba yokwi tok asal. Nagayo kisi uŋun amin dakon aŋpak do nandako yokwi tosok.

7 Amin m̄irakni toŋ da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uŋun pakyanjsi nandani. Amiŋ kinda emaron teban tosak kaŋ, nak da yaŋ dagaŋ imiŋapbo egip egip kindaŋ walon jap paŋ nosak. Kindap uŋun Paradais kon Piŋkop da pigaga tosok.”

Smena pañmuwukbi do gen yipgut

8 Uŋun da saŋbeŋek yaŋ yaḡit, “Gak pañmuwukbi Smena ekwaŋ uŋun dakon aŋeloni do gen yaŋ mandaki:

Nak wasok wasoksi ae mibisi egisat. Nak k̄imakgim da aeno kaluḡi egisat. Gen on yipbo gagon obisak.

9 Gagon jiŋi ae tepmiyo morapmi noman taŋ gamaŋ, ae yogo minisi da egisal, uŋun nandan gamisat. Mani yogo morapmisi. Amiŋ diwarı da gen yokwi yaŋ gamaŋ uŋun nandisat. Uŋun amin da iȳi do nin Juda amin yaŋ yon̄, mani uŋun Juda amin d̄ima, uŋun Sunduk dakon amin kab̄i.

10 Donjok tepmi pakdisal. Mani uŋun do pasol pasol d̄ima abi. Ji paŋkewal do Sunduk da ji da binapmon amin diwarı ban̄ dam tebanon yopdisak.

2:5: PA 3.3   **2:7:** WW 2.9; PA 22.2,19   **2:9:** 2Ko 11.14-15; PA 3.9

2:10: 2Ti 4.8; Jem 1.12

Yanj aban jigi ae tepmiyo gildat 10 da arıpmón pakdañ. Dikba kímotni do yoni kañ, tebaisi agek nandañ gadatji dima wítdal kísak. Añakwa egip egip dakon pelit tilimi tonj daben.

11 Amin mirakni tonj da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uñun pakyansı nandani. Amin kinda emaron teban tosak kañ, uñun amin kímot da ae kinda gat arípmi dima añupbal asak.”

Pegamum pañmuwukbi do gen yípgut

12 Uñun da gen sañbeñek yagıt, “Gak pañmuwukbi Pegamum kokup papmon ekwañ uñun dakon añeloni do gen yanj mandaki:

Nak emat agak siba geni teri teri ae geni tepmisi uñun abiðosot. Gen on yípbo gagon obisak.

13 Kokup egisal uñudon Sunduk dakon kila amín madep yítyít tamoni uñudon tosok uñun nandisat. Mani nak dakon man abiðañ kimokdol. Antipas, nak dakon gen dakon yanj tenþejok amín tagısı kinda, uñun Sunduk da egisak kokupmon añañka kimakgit. Yanj añañka gak uñun bisapmon nak do wasip dima yagil.

14 Mani nak gak gat gen tonj. Gagon amín di da Balam dakon añañka abiðañ kimokgonj. Balam dakon añañka uñun yanj. Kalip Balam da Balak Israel amín pañkewal dakon mibili iyin dekgit. Iyin dekban Balak da Israel amín pañkewalban yokwi añañka kokup kidat do bit kilapyo mukwa sowit uñun nawit. Ae yumabi kisi awit.

15 Uñudeñ gin amín di gagon ekwañ uñun Nikolas dakon amín kabi dakon geni guramikgañ.

16 Gak but tobil abi. Yaŋ díma abi kanj, nak kili uŋunjok gagon obiŋek gen kaganokon emat agak siba tosok uŋjun naŋ uŋjun aminon emat akdisat.

17 Amín mirakni tonj da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uŋjun pakyansi nandani. Amín kinda emaron teban tosak kanj, nak da mana dí abisok pasili tonj uŋjun ibenj. Ae tip kwakwagi kinda ibenj. Uŋjun tipmon man kalugi kinda mandabi da tosak. Uŋjun man amín kinda da díma nandisak. Amín tip abidosak uŋjun amín dagin nandakdisak.”

Taitaira pañmuwukbi do gen yipgut

18 Uŋjun da gen saŋbeŋek yagit, “Gak pañmuwukbi Taitaira kokup papmon ekwaŋ uŋjun dakon aŋelo do gen yaŋ mandaki:

Nak Piŋkop dakon Monji. Dabilno uŋjun kindap tepmisi sosok uŋjun yombem, ae kandapno tenjeñosok uŋjun ain kinda mani bras sugarja kwakwagisi aŋ uŋjun yombem. Gen on yipbo gagon obisak.

19 Aŋpak morap asal uŋjun nandaŋ mudosot. Gak amín do but dasi galak tanj yomisal, ae nak nandaŋ gadaŋ namisal, ae amín diwari pañpulugok do pi asal. Nak nandisat, pi mibiltok agil uŋjun yapmaŋek abisok pi madepsi asal.

20 Mani nak gak gat gen tonj. Gak Jesebel yipbi gak gat ekwamal. Miŋat uŋjun da nak kombi amín kinda yan yosok, mani pi monjino top pañkewalek yumabi aŋpak, ae jap kokup kidat do paret abi uŋjun noni do yoyin dekdak.

21 But tobil asak do nandanek bïkbïk imisat. Mani but tobil aŋek yumabi aŋpakni yipmaŋ det do dîma nandisak.

22 Do uŋjun miŋat sot kînda ibo tepmi madepsi pakdisak. Ae amîn morap uŋjun miŋat gat yumabi awit but tobil aŋek uŋjun miŋat dakon aŋpakni dîma yipmaŋ mudoni kaŋ, uŋunyo kisi jîgi ae tepmiyo madepsi yomdisat.

23 Ae monjî gwayoni kisi dapbo kîmotni. Yaŋ aŋapbo pañmuwukbi kisi morap da nak da amîn but ae nandak nandakyo pîndagek ji kalon kalon aŋpak ani da arîpmor tomni damdisat yaŋ nandaŋ namdaŋ.

24 Mani pañmuwukbi diwari Taitaira ekwaŋ ji miŋat uŋjun dakon gen dîma yolgaŋ, ae ‘Sunduk dakon geni pasili’ yaŋ yon, uŋjun dakon mibili nandak do pini dîma awit. Yaŋ dayisat, jîgi kînda gat dîma dabey.

25 Mani yo morap tîmîkgaŋ uŋjun tebaisi tîmîgakwa wiŋi nak da opbeŋ dakon bisap asak.

26 Emaron teban tanek geno guramîgakwan wiŋi bisap madep apjak amîn uŋjun yaŋ mudan ibo miktim morap kila akdisak.

27 ‘Kila amîn pini tapmîmi tonsi aŋek ain win kîriŋ naŋ uwalni pudan moniŋ moniŋ akdisak, amîn da miktim kwoba pudan moniŋ moniŋ aŋ uŋjun da tilagon akdisak.’

Datno da yaŋ mudan namgut, uŋjun da tilak uŋjun amîn do yaŋ mudan ibeŋ.

28 Ae wiſawisa do gîk wiſak uŋjun kisi ibeŋ.

29 Amin mirakni ton da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uñun pakyanjsi nandani.”

3

Sadis pañmuwukbi do gen yipgut

1 Uñun da sañbeñek yan yagıt, “Gak pañmuwukbi Sadis kokup papmon ekwañ uñun dakon añeloni do gen yan mandaki:

Nak Piñkop dakon wup 7 kabı tímikdat, ae gık 7 kabı kisi tímikdat. Gen on yipbo gagon obisak. Añpak morap asal uñun kisi nandañ mudosot. Amin da gak do yan yon, ‘Sadis pañmuwukbi kabı uñun egip egipmi toñsi.’ Mani kili kimakgil.

2 Dipmingo yopbi kit! Añpakgo díwari dima kimakgwit uñun pañteban abi. Nido añpakgo kinda Piñkopno da dabilon kilegisi yan kinda dimasi kat.

3 Gen bamı kalip nandañek abidagil, uñun do aego nandabi. Nandañek guramigek but tobıl abi. Dipmin dima yipbi kisak kañ, kabo noknok da tilagon apdisat. Abiñapbo gagon opdisat dakon bisap dima nandakdışal.

4 Mani amın kabisok kinda Sadis ekwañ uñun imalni dakon kila añek garak dima awit. Uñun amın kabı dakon añpakni kilegisi, do imal kwakwagi paba nak gat tagi agipnenj.

5 Amin kinda emaron teban tosak kañ, uñun do kisi imal kwakwagi pañ iben. Ae egip egip pa piakon mani dima wiririkgeñ. Datno da iñamon ae añeloni da iñamon mani yan teñteñokeñ.

6 Amin mîrakni toŋ da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uŋun pakyanjsi nandani.”

Piladelpia pañmuwukbi do gen yipgut

7 Uŋun da saŋbeŋek yan yagıt, “Gak pañmuwukbi Piladelpia kokup papmon ekwaŋ dakon aŋeloni do gen yan mandaki:

Nak telagisi, ae aŋpak bamisi dakon ami. Nak da Dewit dakon yoma wîtdal abîdosot. Nak da yoma wîtdaldat, amîn kinda da arîpmî dîma sop sopmi. Ae nak da yoma sopmanjat, amîn kinda da arîpmî dîma wîtdali. Gen on yîpbo gagon obisak.

8 Aŋpak morap asal uŋun kili nandaŋ mudagim. Koki! ḥıjamgokon yoma kinda wîtdalbo pisosok. Ae amîn kinda da arîpmî dîma sopjak. Nak nandisat, tapmîmgo madep dîma, mani nak dakon gen guramîgek nak dakon man do wasip dîma yagıl.

9 Sunduk dakon amîn kabî uŋun da iyî do nin Juda amîn yan yoŋ, mani uŋun Piŋkop dakon amîn dîma, uŋun top amîn. Nak da uŋun amîn yabekgo abiŋ gak da kandap mibilon ɻawakeŋ aŋek nak da ji but dasi galak tan damisat yaŋsi nandani.

10 Nak dakon gen guramîgek jîgi altaŋ gamgwit bisapmon butgo yawori taŋakwan tebaisi akgil. Yan agîl do jîgi madep miktîmi miktîmi amîn paŋkewal do noman tokdisak bisapmon kîlago aŋapbo jîgi uŋun dîma altaŋ gamjak.

11 Gagon tepmisi apdisat. Yo abidosol uñun tebaisi abidoki. Amín kinda da tomnigo uñun dí gwayerenban.

12 Amín kinda emaron teban tosak kañ, nak da gwak yañ moko agek Piñkopno dakon telagi yut añteban asak. Añek Piñkop dakon yut yípmajek aeni waña dima pigisak. Uñun amínon Piñkopno dakon man, ae Piñkopno dakon kokup pap dakon man mandaken. Kokup pap uñun Jerusalem kalugi, uñun Kwen Kokup yípmajek Piñkopnokon da pikdisak. Ae naga dakon mano kalugi kisi uñun amínon mandakdisat.

13 Amín mirakni toñ da Telagi Wup da pañmuwukbi do gen yosok uñun pakyanjsi nandani.”

Laodisia pañmuwukbi do gen yípgut

14 Uñun da sañbeñek yañ yagít, “Gak pañmuwukbi Laodisia kokup papmon ekwañ uñun dakon añeloni do gen yañ mandaki:

Nak Piñkop dakon geni gat ae yañ teban tok geni gat do gen uñun asisi yañ yogok amín. Nak Piñkop dakon gen bamisi yañ tenþejok amín. Bisapmi bisapmi geni bamisi gin yañ tenþejosot. Piñkop da yo morap wasagit dakon mibilisi nak da gen on yípbo gagon obisak.

15 Añpak morap asal uñun kisi nandañ mudosot. Nak nandisat, gak mirimi dima, ae tedepmi dima. Gak da mirimi bo ae tedepmi egipbi do nandisat.

16 Mani dīma. Gak tedepmī yançok egisal. Gak tedepmisi dīma ae mīrimisi yo dīma. Yanj do aŋek gen kaganokon da gak wanditdisat.

17 Gak ‘Moneŋno morapmī ae yo kabīno morapmī tonj. Yo kīnda do wadak wadak dīma asat’ yanj yosol. Mani dīma. Amin da bupmisi nandan̄ gamni da tilagon yokwisi egisal. Gak yogo minisi da egisal, ae dabīlgo mīni, ae molaŋ molaŋ agisal. Aŋek gaga dīma nandabi pisosok.

18 Yanj do aŋek nawa gen on gamisat. Nak dakon golno kīndapmon soŋba gwaljigī mīnisi aŋ uŋun gol baŋ yubi kaŋ, monengo morapmisi taŋ gamdan̄. Ae giptimgo wam do īmal kwakwagi baŋ yubi kaŋ, amin da gandaba molaŋ dīma agipbi, ae mayagigo mīni. Ae dabīl marasin dī yumanek dabīlgokon yopbi kaŋ, tagisi siŋtokdisal.

19 But dasi galak taŋ yomisat amin uŋun tebai yoyinék anpakni paŋkilek ani do jigi yomisat. Do anpakgo paŋkilek ak do pi tebai aŋek but tobil abi.

20 Nandaki! Nak yomakon agek yoma domon tīdaŋek yanj yosot: Nak yutnon tagi wiken? Amin kīnda tekno nandanek yoma wītdaljak kaŋ, nak wīgiko uŋun gat egek jāp nonden̄.

21 Amin kīnda emaron teban tosak kaŋ, uŋun amin do yan dagaŋ ibo kīla amin madep yītyīt tamonokon nak gat kīsi yītdeŋ. Kalip nak da emaron teban taŋek Datno gat kīsi kīla amin madep yītyīt tamonikon yīkgim uŋudeŋ yītdeŋ.

22 Amin mīrakni tonj da Telagi Wup da paŋmuwukbi do gen yosok uŋun pakyansi nandani.”

Sipsip Monin da Kwen Kokupmon Papia Kinda Witdalakwan Miktim Aminon Yo Yokwisi Noman Tokdanj

(Kilapmi 4-11)

4

Kwen Kokupmon Piñkop gawak imaj

¹ Uñun da kwenon aeno kañapbo Kwen Kokupmon yoma kinda wítdal kigit da tañban kagim. Kañapbo amín uñun kalip nak do kwen da yan tebaisi yan tidañek yan namgut uñun da yan yagit, “Idon wiñaki yo morap don altokdañ goliko.”

² Nayinban uñudon gin Telagi Wup da butnokon pigi madepsi tugagit. Anjakwan Kwen Kokup kila amín madep yityit tamo kinda tañban kagim. Uñun tamokon amín kinda yikban kagim.

³ Uñun amín tip jaspa ae tip gami konilian da yan tenyenagit. Kilap banj kinda da kila amín madep yityit tamo uñun aنجwasigít. Kilap banj kildani uñun tip kalikaligi emeral yan.

⁴ Kila amín madep yityit tamo 24 kabí da kila amín madep yityit tamo uñun aنجwasiniek tanja pindakgim. Uñun tamokon kila amín 24 kabí da yikgwit.* Uñun kila amín imalni kwakwagi banj pawit, ae busuñikon pelit kildani ton gol banj wasanbi banj pawit.

4:1: PA 1.1,10   **4:2:** Ais 6.1   **4:3:** Esi 1.28   **4:4:** PA 3.18

* **4:4:** Uñun kila amín uñun aŋelo man madepni ton kabi kinda do yosok.

5 Kila amīn madep yītyit tamokon da mal dakon teñteñi da yamgwit. Añakwa nandañapbo wuwīk madepsi noman tañakwa kiririn agit. Kila amīn madep yītyit tamo noman da kalin 7 kabī sowit. Kalin uñun Piñkop dakon wupni 7 kabī.

6 Kila amīn madep yītyit tamo noman da yo kinda tagit, uñun tap idap daman glas banj wasan̄bi yombem, ae wagīl kwakwagisi.

Yo 4 kabī egip egipmī toñ uñun kila amīn madep yītyit tamo dakon ilen̄i 4 kabikon akgwit. Yo 4 kabī uñun burikon ae manjikon kisi dabīl morapmī da giptimi kisi ilimikgwit.

7 Yo egip egipmī toñ kinda uñun laion yombem. Ae kinda uñun bulmakau wili yombem. Ae kinda uñun tomno dabīlni amīn dakon yombem. Ae kinda uñun siñgiñ madep kwen agegisak yombem.

8 Yo 4 kabī egip egipmī toñ kaloñ kaloñ uñun kisi piri 6 kabī tañ yomiñ yomiñ awit. Añakwa giptimi kaloñ dabīl morapmī da ilimikgwit. Ae piri da mibilgwan kisi tawit. Gildari ae kalbi kisi ak nandari mīni yañ yon,

“Telagi, telagi, telagi.

Amīn Tagi Piñkop Tapmīm Ami kalipsi egipgut,
ae abisok egisak,
ae don apdisak,
uñun telagisi” yañ yon.

9 Yo egip egipmī toñ kabī uñun da Amīn uñun kila amīn madep yītyit tamonikon yıldak ae egip egip dagok dagogi mīni egisak uñun do kisik kisik

madepsi aŋek mani awigek ya yan iyan. Bisapmi bisapmi yo 4 kabı egip egipmi ton uŋun yan aŋakwa

¹⁰ kila amin 24 kabı da Amin uŋun kila amin madep yityit tamokon yıldak uŋun da buron maŋ pokgoŋ. Maŋ pagek egip egip dagok dagogi mīni egisak Amin uŋun gawak īmaŋ. Ae pelitni kildani ton gol ban wasanbi uŋun kila amin madep yityit tamo tosok uŋudon noman ılık yopmanek kap yan yon.

¹¹ “Amin Tagi Piŋkopnин,

gak da yo morap galaktokgokon wasagil da abisok ton.

Yan agil do miŋat amin morap kisi da gak do kisik kisik madepsi aŋek mango awigini, ae tapmimgo madepsi da yoŋgamgwan piŋbi egipni kaŋ tagisi.”

5

Jon da papia kinda kili sopgwit kagit

¹ Amin uŋun kila amin madep yityit tamokon yikgit uŋun kisitni amin tet do papia gironjikbi kinda tanban kagim. Papia uŋun teri teri kildani ton, ae kendol pakbi ban kosiri 7 kabı aŋteban abi.

² Ae aŋelo tapmimi tonſi kinda kanapbo gen papmon da yan tidaŋek yan yagıt, “Namin amin kilegisi kinda dasi kendol pakbi ban parjeban abi pakdegek papia tagi wıtdaljak?”

³ Mani amin Kwen Kokup ekwaŋ, bo ae miktimon ekwaŋ, bo ae miktım da mibiligwan ekwaŋ kinda da papia uŋun arıpmi dıma wıtdaljak bo ae arıpmi dıma kosak.

4 Nak papia uñun amin kinda da arípmi dimasi wítdaljak bo ae kosak yan kañek kunam madepsi sanþek sanþek morapmi takgím.

5 Yan añaþbo kila amin kabikon da kila amin kinda da yan nayigit, “Gak kunam dima takgi. Koki! On Laion Juda amin kabikon altagit, uñun Dewit dakon babinikon gugi uñun da don noman tanjwigit. On Laion emaron teban tagit. Yan agit do uñun da papia kendol pakbi banj kosiri 7 kabi pañteban abi uñun pakdegek tagi wítdaljak.”

Jon da Sipsip Moniñ kagít

6 Yan nayiñakwan Sipsip Moniñ kinda akban kagím. Uñun paret ak do si añaþba kimakgit yombem. Uñun kila amin madep yiþiyit tamo da binapmon agakwan yo 4 kabi egip egipmi ton gat ae kila amin gat da aنجwasiwit. Sipsip Moniñ uñun jomni 7 kabi, ae dabilni 7 kabi. Dabilni uñun Piñkop dakon wupni 7 kabi. Uñun Piñkop da yabekban miktimi miktimi kiñ mudawit.

7 Kili Sipsip Moniñ da kila amin madep yiþiyit tamokon kiñ Amin yikgit da kisiri amin tet do papia tagit uñun abidagit.

8 Papia uñun abidañakwan yo 4 kabi egip egipmi ton, ae kila amin 24 kabi gat da Sipsip Moniñ da kapmatjok mañ pakgwit. Kisisi kalonj kalonj gita moniñni gat ae gol idapni gat timik timik awit. Gol idapmon yo kibañi tagisi tugawit, uñun Piñkop dakon miñat amin kabiyó dakon bisitni.

9 Yan añaþek kap kalugisi kinda yan yawit,

“Gak da papia giroñikbi abidanej kendol pakbi
bañ pañteban abi uñun arípmi tagi pakdekgi.
Nido gikba kimagek yawigo nañ miñat aminyo
Piñkop do im do añek yumañ nagil.
Asi, amin mibili mibili ekwañ,
ae geni mibili mibili,
ae giptimni mibili mibili,
ae miktimi miktimi ekwañ kisi yumañ nagil.

¹⁰ Yumañ nañek amin kila ani do manjiñ yopgul,
ae nin dakon Piñkop dakon oman ani do
mukwa sogok amini manjiñ yopgul.
Uñun da kila amin madep egek miktimon
amín kílani akdan.”

Sipsip Moniñ dakon man añkisiwit

¹¹ Kili aeno kañ egapbo añelo morapmisi dakon
geni nandagim. Uñun añelo dakon tilakni milion
morapmisi ae tausen morapmisi da aríp. Uñun
añelo kila amin madep yityit tamo ae yo egip
egipmi ton ae kila amin kabí bañ pañgwasiniek akg-
wit.

¹² Yañ tiðanek kap kinda yañ yawit,
“Sipsip Moniñ on kalip añañka kímakgit.
Uñun da man madep gat,
ae yo tagisisi morap gat,
ae nandak nandak tagisi gat,
ae tapmimi wukwisi uñun kisi tagi timítjak.
Amin morap kisi da mani añenagek kísik kísik
añ imiñek ya yañ iyini kañ uñun kilegisi.”

13 Ae yo morap Piñkop da wasagit uñun dakon geni kisi nandagim. Yo morap Kwen Kokup ekwañ, ae miktimon ekwañ, ae miktim kagagwan ekwañ, ae tap kaga ekwañ kisi dakon geni nandagim. Uñun da yan yawit,

“Amin uñun kila amin madep yityit tamonikon yıldak,
ae Sipsip Moniñ gat kisi,
nin jil dakon tilim gat ae tapmim gat pindagek
kisik kisik anek dagok dagogiミニ man
madep damamanj.”

14 Añakwa yo 4 kabí egip egipmi tonj uñun da yan yawit, “Uñun asi.” Yan yanakwa kila amin kabí da mañ pagek gawak yomgwit.

6

Sipsip Moniñ da kendol bañ papia soñ aňteban awit uñun pakdekgit

1 Nak kaňapbo Sipsip Moniñ da papia gironjikbi abidaňek kendol pakbi bañ kosiri 7 kabí panjeban abi uñun mibiltok nani pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi tonj 4 kabikon da kinda gen yagit. Geni uñun kiriřiň da yan yagit, “Gak op.”

2 Aeno kaňek os kwakwagi kinda kagim. Uñun da kwenon amin kinda obipni abidaňek yikgit. Uñun amin do kila amin madep dakon pelit kinda īmgwit. Iba emaron teban tagit da tilagon kigit. Kiňek emat morapmi sigin anek teban tokenj yaňon da nandanek kigit.

3 Sipsip Moninj da kendol pakbi bañ papia anjeban abi 2 uñun pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi toñ 2 uñun da yagit, “Gak op.”

4 Yañakwan os gami kinda apban kagim. Uñun da kwenon amin yikgit uñun do tapmim ibi. Uñun tapmim uñun on miktimon yawori tosok uñun pañdagosak dakon tapmim. Panjaganban amin da notni dapmañ dapmañ añek kimotdañ. Uñun pi asak do emat agak siba madepsi kinda imgwit.

5 Kili ae Sipsip Moninj da kendol pakbi bañ papia anjeban abi 3 uñun pakdekgit. Pakdegakwan yo egip egipmi toñ 3 uñun da yagit, “Gak op.” Yañakwan os pilisi kinda kagim. Uñun da kwenon amin kinda yikgit, uñun jap kokwin agak yo kinda kisirikon abidagit.

6 Añakwan amin dakon tek yombem kinda nandajapbo yo egip egipmi toñ 4 kabikon da yan yagit, “Amin kinda gildat daman kinda dakon pi asak dakon tomni timitjak uñun wit yiñi moninjisok kinda gin abidosak, bo bali kwoba kapbi gin timitjak. Mani gak olip nelak gat ae wain gat dima panjasik abi.”

7 Sipsip Moninj da kendol pakbi bañ papia anjeban abi 4 uñun pakdekgit. Pakdegakwan nandajapbo yo egip egipmi toñ 4 da yan yagit, “Gak op.”

8 Yañakwan os kiloñkiloñi kinda kagim. Uñun da kwenon amin kinda yikgit uñun mani Kimot. Amin Kili Kimakgwit Dakon Kokupni uñun kapmatjok da yolgit. Amin miktimi miktimi ekwañ kokwin 4 kabí añek kabí kinda däpbäl kimotni do tapmim

yobi. Diwari emat agak siba banj dapbal kímotni, ae diwari jap do madepsi aŋek kímotni, ae diwari sot yokwisi da tímítjak, ae diwari joŋ bít kilapyo da dapmaŋ noni.

⁹ Sipsip Moniŋ da kendol pakbi banj papia aŋteban abi 5 uŋjun pakdekgit. Pakdegakwan amín kímakgwit dakon wupni alta da mibílgwan píndakgim. Kalip uŋjun amín da Piŋkop dakon gen tebaisi abídanejk uŋjun dakon yan teŋteŋok aŋakwa uwal da dapba kímakgwit.

¹⁰ Amín wup uŋjun da tebaisi yan tidaŋek yan yawit, “Amín Tagi Tapmím Ami, gak telagisi egísal, ae aŋpakgo wagil bamisi gin. Nin bisap niaŋdasi gak do jomjom aŋapno miktím amín gen pikón yopmaŋek yawinin dakon kobogi yobi?”

¹¹ Yaŋba uŋjun amín do paba piŋik dubagi kwakwagisi kalonj kalonj yomiŋek yan yoyiwit, “Ji jomjom piſipmisok ani. Uwal da oman amín pi isalji gat, ae notji gat dapdaŋ. Ji díkba kímakgwit, yan gin dapba kímotdaŋ. Amín niaŋ da dapdaŋ uŋjun Piŋkop da kili manjigit. Uwal da uŋjun kíssí dapmaŋ mudanakwa don Piŋkop da yawisi dakon kobogi yomdisak.”

¹² Sipsip Moniŋ da kendol pakbi 6 papia aŋteban awit uŋjun pakdekgit. Pakdegakwan miktím wudíp madepsi agit. Aŋakwan gildat dabíl yík garan yombem pilisi agit, ae kanek gímanisi yawi yombem agit.

¹³ Aŋakwan gík kundukon toŋ miktímon mawit. Gík mawit uŋjun pik kindap dakon sopmi díma pek

tañakwa mirim da pisonjakwa moñ uñun da tilak mawit.

¹⁴ Añakwa papia gironjik yopmañgaman, uñun da tilagon kundu si kiñ pasilgit. Añakwan kabap gat ae tap binap miktim tím ton uñun tamoni yopman degek duwalik kiwit.

¹⁵ Añakwa miktim dakon kila amín madep gat, ae amín man madepni ton gat, ae emat amín dakon mibiltok amíni gat, ae yoni morapmí amín gat, ae amín tapmími ton gat, ae oman amín, ae amín morap isal ekwañ, uñun kísi pasal kiñ tip gopbatgwan ae kabapgwan tip madep ton uñun da mibiligwan pasil do kiwit.

¹⁶ Añek kabap gat ae tip gat do yanq tidañek yawit, “Ji nin da kwenon mañ wítjin nimiñakwa pasili egipner. Pasili egapno Amín uñun kila amín madep yityit tamonikon yíkdak uñun dima nindasak, ae Sipsip Moniñ butjap damani nandañek kobogi yokwi dima nimjak.

¹⁷ Amín do butjap madepsi nandañek kobogi yokwisi yomdamal dakon gildat madep kili uñun abik. Namin amín dasi tapmímní uñun abin yipmañek tagi egipjak?”

7

Israel amín 144 tausen da Piñkop dakon tilak abidawit

¹ Uñun da kwenon añelo 4 kabí miktim dakon kodigi 4 kabikon akba píndakgím. Mirim da miktim gat ae tap gat ae kindap gat dima pisoni yan do mirim 4 kabí uñun tebaisi timíkgwit.

² Yanj anjakwa anjelo kinda gildat wisak tetgin da apban kagim. Uñun da Piñkop egip egipmi ton dakon tilak amion yop do yo kinda abidañek apgut. Abinék anjelo 4 kabí Piñkop da miktim gat tap gat pañtasik ani do tapmim yomgut uñun do madepsi yan tidagit.

³ Yanj tidanek yan yagít, “Ji miktim ae tap ae kindap tepmisi pañtasik ak do dima nandani. Mibiltok Piñkopnin dakon tilak pi monjini da injamón yopdamanj. Yanj anjapno don yo morap tagi pañtasik ani.”

⁴ Ae nandañapbo amín tilak tímikgwit dakon tilak yanba nandagim. Israel amín kabí morap da binapmon amín 144 tausen da tilak uñun tímikgwit.

⁵ Juda amín kabíkon amín 12 tausen da tímikgwit.

Ae Ruben da kabíkon 12 tausen
ae Gat da kabíkon 12 tausen

⁶ ae Ase da kabíkon 12 tausen

ae Naptali da kabíkon 12 tausen
ae Manase da kabíkon 12 tausen

⁷ ae Simeon da kabíkon 12 tausen

ae Liwai da kabíkon 12 tausen
ae Isaka da kabíkon 12 tausen

⁸ ae Sebulan da kabíkon 12 tausen

ae Josep da kabíkon 12 tausen
ae Benjamin da kabíkon 12 tausen.

Uñun amín da Piñkop dakon tilak tímikgwit.

Mijat amín morapmi da Piñkop gawak imgwit

⁹ Ae uñun da kwenon amín morapmisi pindakgim, uñun manjiri míni. Amín uñun amín kabi kabi egi egi aŋ uñun morap kisi dakon. Ae

miktäm morap kisi, ae giptäm mibili mibili, ae gen mibili mibili uñun kisi kila amin madep yityit tamo, ae Sipsip Monji da iñamon akgwit. Uñun ilikba pigik kwakwagisi ae dubagi banj pawit. Ae kisirikon jopbanj tam banj timikgwit.

¹⁰ Uñun amin kabí madep tebaisi yan tiðanek yan yawit,

“Piñkownin kila amin madep yityit tamonikon yídkak, ae Sipsip Monij kisi uñun dagin nin yokwikon banj timíkbal tagisi ekwamanj.”

¹¹ Añakwa añelo morap kila amin madep yityit tamo, ae kila amin, ae yo 4 kabí egip egipmi ton uñun pañgwasinjek akgwit. Agek kila amin madep yityit tamo kanek man pagek tomno dabilni miktimgwan yopmanek Piñkop gawak imgwit.

¹² Añek yan yawit,

“Uñun asi! Nin dagok dagogi míni Piñkownin do ya yan iyinék kísik kísik madepsi añek man madepni do yan tenjeñonej.

Dagok dagogi míni nandañ kokwini tagisi, ae tapmím madepni tañ imdisak. Uñun asi!”

Uñun amin kabí dakon tepmi kili uñun mudosok

¹³ Kila amin kabíkon da kínda da yan nayigít, “On amín ilikba pigik dubak kwakwagi payin uñun namín? Ae dukwan da abeñ?”

¹⁴ Yanban iyigim, “Amin tagi, gaga nandisal.”

Yanapbo yan nayigit, “On amín uwal da kísiron jígi tepmiyo madepsi pawit da abisok tagi ekwañ. Ímalni Sipsip Monij dakon yawi banj sugarña kwakwagisi awit.

15 Yanj awit do aŋek Piŋkop dakon kila amin madep yityit tamokon noman akgan. Gildari ae kalbiyo Telagi Yut Madepnikon egek omani anj imaŋ. Piŋkop kila amin madep yityit tamokon yikdak, iyi uŋun gat egek paŋkutnosak.

16 Jap do ae dima akdan, ae pakbi do dima akdan. Gildat da giptimni tebai dima pindatjak, ae yo kinda da giptimikon pindakban tedepmi dima nandakdan.

17 Nido, Sipsip Moniŋ kila amin madep yityit tamo da binap yikdak, uŋun da kila amini egipdisak. Aŋek pakbi egip egipmi ton da dabilikon uŋudon paŋkikdisak. Aŋakwan Piŋkop da dabil pakbini kisiſi wiririkban kunam sanbenek dima tatdan.”

8

Sipsip Moniŋ da kendol pakbi ban paŋteban abi 7 uŋun pakdekgit

1 Sipsip Moniŋ da kendol pakbi 7 papia aŋteban awit uŋun pakdekgit. Pakdegakwan Kwen Kokupmon wayinji minisi tagit. Yanj taŋakwan Wiggi 30 minit da tilak agit.

2 Ae koko aŋelo 7 kabı Piŋkop da iŋamon akgan uŋun do kwen 7 yanj yoba timikgwit.

3 Aŋakwa ae aŋelo kinda alta da kapmatjok paŋki akgit. Uŋun aŋelo gol idap kinda yo kibaŋi tagisi uŋudon idawik mukwa kibaŋi tagisi sok do abidagit. Aŋakwan yo kibaŋi tagisi morapmisi imgwit. Iba Piŋkop dakon amin dakon bisit gat timik kakwaŋek alta golban wasaŋbi Piŋkop dakon

kila amin madep yiyyit tamokon noman tosok, uñudon mukwa soñ imgut.

⁴ Yañ anjakwan mukwa kibañi tagisi gat, ae Piñkop dakon amin dakon bisitni gat, añelo da kisiron da Piñkop da iñamon wigiwit.

⁵ Añakwa añelo da kindap altakon tagit uñun abidañ mukwa soksok idapgwan yopban tugañba kindap maban miktimon mawit. Miktimon mañakwa mal dakon tenjeñi da yamgwit. Añakwa nandañapbo wuwik madepsi noman tañakwa kiririñ agit, ae miktim wudip agit.

Añelo 4 kabí da kweñ pisowit

⁶ Añakwan añelo 7 kabí uñun kweñ 7 kabí timikgwit uñun pisok do tagap tawit.

⁷ Añelo mibiltok akgit uñun da kweñni pisoñakwan ais ae kindap ae yawi gat pañkolop abi gat kisi miktimon mawit. On miktim daman ae kindapyo kokwin aba kabi kapbi añakwa miktim kabi kinda sogit, ae kindap dakon kabi kinda sogit. Ae joñ kaluk kalugi kisisi soñ mudawit.

⁸ Ae añelo uñun da buñon nani kweñni pisogit. Añakwan yo kinda kabap madepsi yombem si soñakwan, maba tap kaga pigi magit. Uñun tap kokwin aba kabi kapbi añakwa kabi kinda yawi dagagit.

⁹ Ae yo egip egipmi ton tap kagagwan ekwanj uñun kokwin aba kabi kapbi añakwa kabi kinda si kimakgwit. Ae tap wakga yo kisi kabi kapbi kokwin añakwa tap wakga kabi kinda wagilsı tuwil ki tasik tawit.

10 Ae anjelo 3 kweñni pisogit. Añakwan gik madepsi kinda kalin da yan sonek kundu yipman abin magit. Unjun pakbi madep madep pokgon unjun kabi kapbi yan kokwin awiron kabi kindakon magit. Ae pakbi dabilon magit.

11 Gik unjun dakon mani unjun Yo Isipmí ae Emarí Ton. Unjun abin pakbi kabi kindakon mañakwan pakbi unjun isipmisi agit, do amin morapmisi pakbi unjun nanek kimakgwit.

12 Ae anjelo 4 kweñni pisogit. Añakwan gildat ae kanek ae gikyo unjun kokwin aba kabi kapbi anjawa gildat kabi kinda ae kanek kabi kinda ae gik morap dakon kabi kinda pañupbal anjawan pilin tuk awit. Yan awit do gildari dakon ae kalbi dakon teñenji tagi dima teñenjawit.

13 Unjun da kwenon siñgin madepsi kinda kwen binap akwan kagim. Siñgin unjun madepsi yan tidañek yan yagit, “Bupmisi, bupmisi, bupmí madepsi miktímon ekwañ amin. Anjelo kapbi kweñni pisokdan, anjawa miktímon amin jigi madepsi pakdan.”

9

Anjelo 5 kweñni pisogit

1 Anjelo 5 unjun kweñni pisonjakwan gik kinda kundukon da abin miktímon kili magit kagim. Gapma dubagisi ae kidagi mini unjun dakon yoma wítdal unjun gik do imgwit.

2 Anjawa gik da gapma unjun wítdalakwan unjun gapmagwan da kindap madepsi sosok dakon

mukwa da wigit. Mukwa gapmagwan da wigit uñun da gildat dabíl gat ae kundu gat dakon kosit sopmañakwan pilin tuk agit.

³ Añakwan pilak pilak da mukwa kagagwan da miktimon mawit. Uñun pilak pilak do skopion dakon tapmim yomgwit.

⁴ Pilak pilak uñun yañ yoyiwit, “Ji jon gat, ae yo mibili mibili miktimon kwoñ gat, ae kindap gat uñun díma pañupbal ani. Ji amin Piñkop dakon tilakni iñamíkon míni uñun bañ gin pañupbal ani.

⁵ Ji uñun amin tepmi pi madepsi kanek 5 da butgwan tagi yomni, mani díma dapba kimotni.” Tepmi pi yomni uñun skopion da amin iñiñ yoba tepmi madepsi pañ uñun da tilagon yomdan.

⁶ Uñun bisapmon amin kimot do kosit wisik akdan, mani kimot díma kokdañ. Kimot do tagisi nandakdañ, mani sigin egipdañ.

⁷ Pilak pilak uñun os amin da emat do pañtagap añ yombem pindakgim. Busuñikon pelit gol bañ wasañbi yombem da tañ yomgwit. Tomno dabílni uñun amin dakon yombem.

⁸ Busuñ dangwani uñun dubagisi miñat dakon yombem, ae geni uñun laion dakon yombem.

⁹ Paba pigik ain yombem bañ pibiri witjiwit. Piri uñun karis morapmi os da emaron kik do ilik pawilakwa wuwik madepsi noman ton uñudeñ awit.

¹⁰ Paljigí skopion dakon yombem, pakbi emari ton amínon yopban pigini dakon kísikni paljigíkon tañ yomanj. Kanek 5 yañ amin tepmi madepsi yomyom dakon tapmim tañ yomanj.

11 Gapma dubagisi kidağı mīni dakon aŋeloni da kila amīn madepni egi yomgut. Ibru genon da uŋun aŋelo do Abadon yan yawit. Ae Grik genon da Apolyon yan yawit. Uŋun gen dakon mibili: Yo Morap Paňtasik Ak Amin.

12 Jigi mibiltok altogi, kili uŋun altar mudak. Nandabi. Jigi bamori don noman tokdamal.

Aŋelo 6 kweŋni pisogit

13 Aŋelo 6 kweŋni pisonjakwan gen kīnda noman tanban nandagim. Alta gol banj wasaŋbi, Piŋkop da iŋamon tosok, uŋun dakon kodigi 4 kabikon jom 4 kabī tawit uŋudon da yagit.

14 Gen uŋun altagit da aŋelo kweŋ abidagit uŋun yan iyigit, “Aŋelo 4 kabī pakbi madep Yupretiskon pantereban awit da ekwaŋ uŋun wītdal yopbi kini.”

15 Yanban aŋelo 4 kabī uŋun kin amīn morap mikt̄imon ekwaŋ uŋun kabi kapbi kokwinigek, kabi kīnda si dapba kimotni do wītdal yopgut. Aŋelo kabi uŋun kili noman tawit da pi uŋun ak do awa ae gıldat, kanek, ae bılakyo dogin jomjom awit.

16 Ae nandaŋapbo emat amīn oskon yikgwit dakon tilakni yawit, uŋun 200 milion yan. Tilakni nandaŋapbo yawit.

17 Uŋun dīpmīn yombem kaŋek os gat ae amīn os kwenon yikgwit, uŋun yan pindakgim: amīn uŋun emat dakon yik imalyo pawit. Paba piŋik uŋun gami, ae pili, ae kiloŋkilonji banj pawit. Os dakon busuŋi uŋun laion dakon busuŋi yombem. Aŋakwa os da gen kagagwan da mīleŋ asip ae mukwa ae salfa tip si soŋek wīwit.

18 Uñun amin kokwin kabi kapbi aŋek, yo yokwi kapbi uñun os da gen kagagwan da altawit da miňat aminyo kabi kinda dapba kímakgwit.

19 Os uñun dakon tapmimni gen kagani gat ae paljigi garon tawit. Paljigi uñun tuŋon amin emari ton yombem. Paljigi diwarikon tuŋon amin dakon busuňi ton, do uñun baŋ amin paŋupbal awit.

20 Amin diwari uñun yo yokwisi kapbi da dima dapba kímakgwit amin but tobil dima awit. Kon gat ae kokup kidat iyí kisit da wasawit gat sigin gawak yomgwit. Kokup kidat uñun gol ae silwa ae ain kinda mani bras ae tip ae kindap baŋ wasawit, uñun dima siŋton ae gen dima nandan ae kosit dima akwaŋ.

21 Uñun amin da amin diwari dapba kímakgwit, ae sot mawomyo aŋek yo tapmimi ton diwari pawilgwit, ae yumabi awit, ae amin diwari dakon yo kabi paŋkisibiwit. Mani but tobil aŋek yo uñun yop do dima nandawit.

10

Anjelo da papia Jon do iban nagit

1 Ae kaŋapbo aŋelo tapmimi ton kinda Kwen Kokup da pigit. Uñun giptimi gikwem nan wamgut, ae busuňi da kwenon kilaŋ baŋ kinda tagit. Tomno dabılni gildat da yan teŋteŋagıt. Aŋakwan kandap bamotni mileŋ asip yombem.

2 Uñun aŋelo papia gironjikbi moniŋ kinda kisirikon abidagit, ae papia uñun wiṭdal kwi da tagit. Uñun kandapmi amin tetgiň do tap kwenon

yipgut, aŋek kandapmi teri kında miktimon bamagit.

³ Aŋek laion da madepsi yaŋ tidoŋ, uŋuden madepsi yaŋ tidaŋakwan kırırıŋ 7 kabı da madepsi yawit.

⁴ Kırırıŋ 7 kabı yanjakwa gen yawit uŋun mandak do agim, mani Kwen Kokupgwan da tek kinda yaŋ noman tagit, “Kırırıŋ 7 kabı dakon gen uŋun nandak nandakgokon gin toni. Dima mandabi.”

⁵ Kanjapbo aŋelo tap idapmon ae miktimon bamaŋ akgit, uŋun kisiri amin tetni Kwen Kokup gin do aŋenakgit.

⁶ Aŋenagek gen yaŋ aŋteban agit. Piŋkop egip egip dagok dagogi mini egisak, kundu gat ae yo morap kundukon ton, ae miktim gat ae yo morap miktimon ton, ae tap gat ae yo morap tap kagagwan ton uŋun wasagit Amin da manon gen yaŋ aŋteban aŋek yaŋ yagit, “Bisap kili uŋun mudokdisak. Piŋkop ae saŋberŋek jomjom dima akdisak.

⁷ Aŋelo 7 kweŋni pisonjakwan Piŋkop da yo ak do yagit da pasili ton, uŋun pañalon aban bami ton akdisak. Uŋun gen kalipsigwan kombi amin pi monjini do yomgut.”

⁸ Aŋelo yaŋ yanakwan tek uŋun Kwen Kokup da aeni noman tanjek nayigit, “Gak kiŋ aŋelo uŋun tap idapmon ae miktimon bamaŋ akdak da kisiron papia tosok uŋun abida.”

⁹ Nayinban kiŋ aŋelo yaŋ iyigim, “Papia moniŋ uŋun nak do nam.” Iyiko yaŋ nayigit, “Abidaŋek na. Gen kagagokon kabaŋ dakon pakbini

yombem galagini tagisi akdisak, mani but kagagogwan emat akdisak.”

10 Yaŋakwan papia uŋjun kisirikon naŋ abidaŋek nagim. Naŋek gen kaganokon kabəŋ pakbi yombem galagini tagisi nandagim, mani si naŋ mudanek butnogwan emat aban nandagim.

11 Ae yaŋ nayigit, “Gak aego miŋat amin morapmikon, ae miktim morapmikon, ae amin geni mibili mibili yoŋon, ae kila amin madep morapmikon yo noman tokdaŋ, uŋjun do kombi gen yoki.”

11

Amin bamori da Piŋkop gen yaŋ teŋteŋagimal

1 Amiŋ kinda da t̄lak yopyop kindap kiriŋ kinda namiŋek yaŋ nayigit, “Gak piðanek Piŋkop dakon telagi yut gat ae alta gat t̄lak yopmaŋ. Yaŋ aŋek amin uŋjun yutgwan Piŋkop gawak imaj uŋjun manjiki.

2 Mani tamo waŋga da tosok uŋjun Amiŋ Nwakŋwari Kab̄i da egipni do parekbi, do uŋjun t̄lak d̄ima yipbi. Uŋjun amiŋ kab̄i da abiŋ Piŋkop dakon telagi kokup pap pabij yopmaŋek kila tebaisi aŋek bamaŋakwa kanek 42 yaŋ akdisak.

3 Aŋakwa nak da amiŋ bamori uŋjun geno yaŋ teŋteŋonjil do tapmim yobenj. Amiŋ bamot uŋjun bupmi dakon yik imalyo baŋ pakdamal. Aŋek nak dakon gen yaŋ teŋteŋaŋakwal gildat 1,260 yaŋ akdisak.”

4 Amin bamot uñun miktim damon dakon Amín Tagini da iñamon olip kindap bamot ae lam bamot akgamal uñun mani.

5 Uwalni da yo yokwi aŋ yomni kaŋ, kindap gen kaganikon da noman tanek soŋba mĩni aŋ. Asi, amín dí uñun amín bamot yo yokwi aŋ yomni kaŋ, kosit yaŋon da si kimotdaŋ.

6 Uñun amín bamot kundu kosit sopmaŋ ibal kombi gen yonjil bisapmon sikak dima moni dakon tapmím taŋ yomaŋ. Ae pakbi kulabik abal yawi dagoni dakon tapmím kisi taŋ yomaŋ. Ae miktim amín on wasok mibili mibili abal amín yokwi toni dakon tapmím kisi taŋ yomaŋ. Yo uñuden galaktoknikon tagi anjil.

7 Piŋkop dakon gen yaŋ teŋteŋaŋ aŋki wasip aŋakwal, joŋ kilap yokwisi kında uñun gapma kidagi mĩni yipmaŋ degek kwen wiķdisak. Wiŋ amín bamot gat emat wamanek amín bamot pabiŋ yopmaŋek dapban kimotdamal.

8 Aŋakwan bumjotni uñun kokup pap da kosit oba madepmon tokdamal. Kokup pap uñun tilak aŋek mani Sodom ae Isip yaŋ yoŋ. Uñun kokup pap uñudon giŋ kalip Amín Tagini tilak kindapmon aŋakba kimakgit.

9 Amín mibili mibili geni mibili mibili yoŋ, ae giptimni mibili mibili, ae miktimi miktimi ekwaŋon da amín morapmisi da gildat kapbi ae gildat teri kında amín bamot dakon bumjot pindatdaŋ. Ae yum pindagakwa amín da bumjotni dimasi wayitni do yokdaŋ.

10 Miktim amin da amin bamot uñun kili wagil kunwamal yan pindagek, but kwaktok nandanek notni do but galak yo yomdan, nido kombi amin bamot uñun miktim amin tepmi madepsi yomgumal.

11 Mani gildat kapbi gat ae gildat teri kinda kin mudanjakwa, Piñkop da egip egip mirim yipban amin bamot da butgwan pukwa pidan akgimal. Agakwal amin bamot pindakgwit amin uñun madepsi pasalgwit.

12 Anjakwa amin bamot uñun nandanakwal amin kinda da Kwen Kokupgwan da tebai yan tidañek yan yoyigit, “Jil idon winjil.” Yanjakwan uwalni pindagakwa amin bamot gikwem kagagwan wígek Kwen Kokup wígigimal.

13 Wugakwal uñudon gin wudip madepsi kinda anjakwan kokup pap dakon timi kinda tasik tagit. Anjakwan timi 9 kabí dagin tagi tawit. Uñun wudip da amin 7 tausen yan dapban kimakgwit. Anjakwa si egipgwit amin madepsi pasalek Kwen Kokup Piñkop dakon man yan ankisiwit.

14 Kili jigi madepsi kosiri 2 kili uñun mudak. Mani nandani, bisap pisipmisok egek jigi 3 noman tokdisak.

Añelo 7 kweñ pisogit

15 Kili añelo 7 kweñni pisogit. Anjakwan nandanapbo Kwen Kokupgwan da madepsi yan tidañek yawit, “Piñkop Amin Taginin gat ae Kristoni gat, uñun bamot miktimi miktimi dakon

kila amin madep dagamal. Amin Tagi da kila amin madep dagok dagogi mini egı wugikdisak."

¹⁶ Aŋakwan kila amin 24 kabi iyi da kila amin madep yiyyit tamokon Piŋkop da iŋamon yiŋgaŋ, uŋun ɻwakbeŋ aŋek tomni dabılni miktimon yopmanek Piŋkop gawak imgwit.

¹⁷ Aŋek yan yawit,
"Amin Tagi Piŋkop Tapmim Ami,
gak abisok egisal,
ae kalipsigwan egipgul.
Tapmim madepgo abidaŋek kila amin madep
pigo wasanek asal,
do nin ya yan gayamaŋ.

¹⁸ Piŋkop do kuraktok aŋ amin uŋun Piŋkop do
butjap madepsi nandawit,
mani gak da butjap madepsi pakdisal bisap
kili uŋun noman tosok.

Abisok amin kimakgwit gen pigokon opni
dakon bisap.

Abisok pi monjigo do tomni tagisi yomdisal
dakon bisap.

Uŋun kombi amin, ae gaga dakon miŋat amin
kabi, ae gak dakon man do pasalek ekwan
amin, uŋun amin mani toŋ ae mani mini kisi
do tomni tagisi yomdisal.

Abisok miŋat aminyo paŋupbal awit amin,
uŋun paŋtasik aki dakon bisap."

¹⁹ Kila amin da yan mudanjakwa, aŋelo da Piŋkop
dakon Telagi Yut Madep Kwen Kokup tosok uŋun
wıtdalgwit. Aŋakwa Piŋkop dakon Saŋbek Saŋbek
Kınam Telagi Yut Madepmon tanban kawit. Mal da

dukwan dukwan yamanjakwan kiririŋ uŋun wuwik madepsi yagit. Aŋakwan miktim wudip aŋakwan ais morapmi sikak da yaŋ mawit.

Sunduk gat amin kabini gat wagiłsi tasik tawit

(Kilapmi 12-20)

12

Jon da miŋat gat ae nugim yokwisi madep gat pindakgit

¹ Kili kundukon tilak ɻwakŋwarisi kinda noman tagit. Tilak uŋun yaŋ: Miŋat kinda gildat dabıl naŋ imali do wamgut. Aŋakwan kanek kandapni da mukgwan tagit, ae gik 12 kabi da busuŋikon peliri do taŋ imgwit.

² Miŋat uŋun monji kwapni toŋ. Monji altok do aŋakwan tepmi nandaŋek madepsi yaŋ tidagit.

³ Ae kundukon tilak kinda gat noman tagit. Tilak uŋun yaŋ: nugim yokwisi giptimi gami madepsi kinda noman tagit. Uŋun nugim yokwisi uŋun busuŋni 7 kabi. Aŋakwan jomi 10 yaŋ busuŋikon kwawit. Aŋakwan kila amin madep pelit 7 kabi da busuŋikon tawit.

⁴ Uŋun dakon paljig̊i da kundukon gik morapmi wiririkban miktimon mawit. Uŋun gik kokwin kabi kapbi aŋek, uŋun dakon kabi kinda kisisi miktimon mawit.

Nugim yokwisi uŋun miŋat uŋun da monji aŋalak do agit uŋun da iŋamon akgit. Miŋat uŋun da monji aŋalaŋban monji uŋun si nok do jomjom aŋek akgit.

5 Aŋakwan miŋat uŋun monji wili aŋalagit. Uŋun wili da kila agak dakon ain teban abidaŋek miŋat amin morap miktımon ekwaŋ uŋun kila tebaisi akdisak. Miŋat monji altaŋban uŋudon gın aŋan kwen Piŋkop ae Piŋkop da kila amin madep yityit tamo uŋudon awigwit.

6 Aŋakwa miŋat uŋun pasal kiŋ miktım amini minikon kigit. Uŋudon Piŋkop da tamoni kili aŋnoman agit. Uŋudon kilani aŋek jap iŋiŋakwa wigi gildat 1,260 yaŋ asak.

7 Kili Kwen Kokup emat madepsi kinda noman tagit. Maikel gat aŋelo kabini gat nugim yokwisi madep uŋun gat emat wamgwit. Ae nugim yokwisi madep gat ae aŋelo kabini kisi emat kobogi awit.

8 Mani emaron teban toni dakon tapmım dıma taŋ yomgut, do Kwen Kokup ae saŋbeŋek dıma egipgwit.

9 Piŋkop dakon aŋelo da nugim yokwisi madep maba pigigit. Nugim yokwisi madep uŋun kalipsigwan egipgut, miktımon amin morap yokwi ani do paŋkewaldak. Mani kinda Koŋ, ae mani kinda Sunduk yaŋ yoŋ. Uŋun maba miktımon pigit, ae aŋeloni kisi uŋun gat maba piwit.

10 Kili uŋun da kwenon nandaŋapbo Kwen Kokupgwan da amin kinda da madepsi yaŋ tidaŋek yaŋ yagıt,

“Abisok Piŋkopnin da miŋat amin kabini yokwikon baŋ timikdak. Tapmımni altaŋ

teñtenjanjakwan kila amin madep yikdak. Añakwan Kristoni man madepni gat ae tapmimni gat abisok timikdak. Nido, notnin gen yan yomisak amin abisok añelo da kili maba pigik. Uñun gildat kalba ae kalbiyo Piñkopnин da iñamon gen yan yomgut.

¹¹ Notnin egip egipni pañkutnok do dima nandawit. Sipsip Moniñ da yawikon, ae Piñkop dakon gen yan teñtenjawiron da tapmim pañek emaron teban tañek uwal abiñ yipgwit. Kímot do pasol pasol dima awit.

¹² Kwen Kokup gat ae Kwen Kokup ekwañ amin morap ji kísik kísik ani! Mani miktim gat ae tap gat yagosi! Nido Sunduk jikon kili pik. Pik da bisap pisipmisok egipdisat yan nandisak, do but-jap madepsi nandisak.”

¹³ Nugim yokwisi uñun nak maba miktimon pigim yan kañek, miñat uñun monji wili añalagit uñun añaçopgut.

¹⁴ Mani nugim yipmañek dubagikon miktim amini minikon tagi pidan kísak do sínjin madepsi dakon piri bamori uñun miñat do imgwit. Uñudon kiñ bilañ kapbi ae bilañ diwarí kinda egakwan kilani añaçwa nugim yokwisi madep da arípmi dima añaupbal asak.

¹⁵ Kili nugim yokwisi madep uñun da pakbi gen kaganikon da wandikgit. Pakbi uñun pakbi madepsi da yan pak abigek miñat uñun yolgít. Nugim yokwisi uñun pakbi pak abigek miñat uñun añañ abigakwan pasiljak yañon da agít.

¹⁶ Mani miktim da miñat añaçoplugañek gen kagani

añtañ kiňakwan nugim yokwisi madep da pakbi uñun wandikgit uñun miktim da si nañ mudagit.

¹⁷ Añakwan nugim yokwisi madep uñun miňat do butjap madepsi nandagit, do miňat uñun dakon monji diwari gat emat wam do kigit. Miňat dakon monji uñun Piňkop dakon gen teban morap guramik kimokgoñ, ae Yesu dakon gen yan tenjeňanjeñ Yesu yolgañ amín uñun.

¹⁸ Nugim yokwisi uñun tap idap da iilenikon akgit.

13

Joñ kilap yokwisi bamori noman tagimal

¹ Ae kaňapbo joñ kilap yokwisi kında tap kagagwan da noman tañ wigit. Uñun busuñi 7 kabí. Añakwan jomi 10 kabí da busuñikon kwawit. Añakwa kila amín madep dakon pelit 10 kabí jomikon tawit. Ae busuñikon man tañ tañ awit. Man uñun Piňkop jigilak mibili mibili yan imím dakon man da tawit.

² Joñ kilap yokwisi uñun kagim uñun joñ pusiket madep lepat yan yon, uñun yombem. Mani kandapmi uñun bea dakon yombem, ae gen kagani laion dakon yombem. Nugim yokwisi madep uñun da iyi dakon tapmim, ae kila amín yityit tamoni, ae kila agak dakon yan dagok madepni, uñun joñ kilap yokwisi do imgut.

³ Uñun joñ kilap yokwisi dakon busuñi kında si kimori da tilak wudani tañ imgut, mani aeni kibidagit. Añakwan miktimon miňat amín morap kisi uñun kaň nimnímigeñ yolgwit.

4 Nugim yokwisi madep uñun da joŋ kilaç yokwisi do kila amin pi asak do yan mudan imik, do nugim yokwisi madep uñun gawak imgwit. Ae joŋ kilaç yokwiyo kisi gawak iminek yan yawit, "Namin amin joŋ kilaç yokwisi yombem? Ae namin amin gat emat aripmi tagi wamjil?"

5 Piŋkop da yum kaŋakwan joŋ kilaç yokwisi uñun iyı do nandaban wiŋgakwan Piŋkop do jigilak yan imgut, ae kanek 42 da aripmon pi uñun asak dakon yan dagok Piŋkop da imgut.

6 Uñun gen kagani witdalek Piŋkop jigilak yan imgut. Yan iminek Piŋkop dakon man, ae Piŋkop dakon kokup, ae amin Kwen Kokup ekwaŋ kisi do manji gen yagit.

7 Piŋkop da yum kaŋakwan Piŋkop iyı dakon miŋat amin kabikon emat agit. Emat anek dapmanek pabiŋ yopgut. Uñun amin kisi dakon kila amin madep tagi egipjak, ae miktimi miktimi kisi, ae gen mibili mibili yoŋ kisi, ae giptimi mibili mibili kisi dakon kila amin madep tagi egipjak dakon yan dagok aŋ ibi.

8 Piŋkop da miktim dima wasagit bisapmon amin morap egip egip papiakon mani dima mandagit, uñun amin da joŋ kilaç yokwisi gawak imdaŋ. Papia uñun Sipsip Monin kalip anjakba kimakgit, uñun dakon.

9 Amin mırakni ton da gen on pakyaŋsi nandani!

10 Amin kinda dam tebanon piŋisak do manjikbi kanj, uñun dam tebanon piŋikdísak. Ae amin kinda emat agak sibakon kimotjak do manjikbi

kanj, emat agak sibakon k̄imotdisak. Yo uñuden noman tanjba, Piñkop dakon miñat amín kabí butni yawori tanjakwa tebai agek nandañ gadatni tebaisi abidoni.

Joñ kilap yokwisi 2 uñun da miktím amin pañkewalgit

¹¹ Aeno joñ kilap yokwisi kinda gat kañapbo miktím kagagwan da wígít. Uñun jomi bamori sipsip moniñ dakon jom yombem. Ae gen yogokni uñun nugim yokwisi madep kinda egisak dakon yombem.

¹² Jon kilap yokwisi 2 uñun da joñ kilap yokwisi mibiltok nani dakon kila agak dakon tapmím kísisi yan dagok añ imgut. Uñun tapmím nañ joñ kilap yokwisi mibiltok nani da iñamon pi agit. Uñun tebaisi yoyiñakwan miktím gat ae miñat aminyoni gat da joñ kilap yokwisi mibiltok nani gawak imgwit. Jon kilap yokwisi si k̄imori da tilak wudani tanj imgut mani wudani aeni kibidagit.

¹³ Jon kilap yokwisi 2 uñun da wasok tapmími ton madep madep banj agit. Wasok tapmími ton kinda agit uñun yan: Amin da dabilon wasok aban kindap si soñek Kwen Kokup yipmañek miktímon piwit.

¹⁴ Piñkop da tapmím imiñakwan wasok tapmími ton morap joñ kilap yokwisi mibiltok nani da iñamon aňek miktím amin pañkewalgit. Aňek joñ kilap yokwisi uñun kalip emat agak siba da aňakgit, mani abisok egisak gin, uñun dakon man yan aňkisik do kindap banj wupni pasini do tebaisi yoyigít.

15 Piñkop da tapmim iminjakwan egip egip dakon mirim joñ kílap yokwisi dakon wupmi wasawit do iban gen yagit. Ae amín morap joñ kílap yokwisi dakon wupmi wasanjbi do díma gawak imni uñun da si dapban kimotdañ.

16 Joñ kílap yokwisi 2 da tebaisi yoyinban amín morap dakon kisit amín tetnikon, ae injamnikon tilak kinda yipgwit. Amín isali, ae mani toñ, ae yoni morapmi amín, ae yoni mini amín, ae oman amín díma ekwanj amín, ae oman amín ekwanj amín kisi tilak yopmaj yomgwit.

17 Do amín kinda uñun joñ kílap yokwisi dakon tilakni mini kañ, amín yumanj nok díma asak, ae uñudon yumanj nok díma ani. Joñ kílap yokwisi dakon tilakni uñun iyí dakon mani, ae mani dakon namba.

18 Amín nandak nandakni tagisi da joñ kílap yokwisi dakon namba pakyañsi manjijn nandisak. On uñun amín dakon namba. Nambani uñun 666.

14

Sipsip Monij dakon miñat amini kap kalugi yawit

1 Nak aeno karapbo, Sipsip Monij Saion Kabap uñudon akban kagim. Agakwan amín 144 tausen uñun gat kisi akgwit. Sipsip Monij dakon man gat ae Datni dakon man gat injamnikon mandabi.

2 Ae nandañapbo wuwik tagisi kinda Kwen Kokupgwan da apgut. Uñun pakbi madep morapmi dakon wuwik yombem, ae kíririnj madep

da yan̄ agit. Wuwik nandagim uñun amin da gita tidañakwa gen yon̄ uñun dakon wuwik yombem.

³ Kap kalugi kinda Piñkop dakon kila amin madep yiyyit tamokon yawit. Ae yo 4 kab̄i egip egipmi ton̄ da iñamon ae kila amin da iñamon yawit. Amin 144 tausen yan̄ Piñkop da mikt̄imon miñat aminyo da binapmon yokwikon bañ yuman̄ nañ yopgut, uñun kab̄i dagin kap uñun tagi nandaba pisosak.

⁴ Uñun amin kab̄i miñat gat yumabi d̄ima aŋek gwaljigi minisi egipgwit. Kokup morap Sipsip Moniñ da kik do agit, uñun yol awilgañ gin. Uñun Piñkop da mikt̄imon amin da binapmon bañ yokwikon bañ yuman̄ nañ yopgut, do uñun Piñkop da miñat amin kab̄ini mibiltoksi timikgit da yañsi egipdan̄. Yan̄ agit, do iȳi gat ae Sipsip Moniñ gat dakon miñat amin kab̄i egipni.

⁵ Top gen kinda d̄iması yawit. Gulusuñni mini egipgwit.

Anjelo kapbi da yan̄ teñteñok awit

⁶ Nak aeno kañapbo ae anjelo kinda kwen binap kwan kagim. Uñun da Gen Bin Tagisi dagok dagogi mini amin mikt̄imon ekwañ yoyin teñteñosak do yabekbi. Mikt̄imi mikt̄imi miñat amin kab̄i morap, ae geni mibili mibili yon̄, ae gipt̄im kıldani mibili mibili uñun kisi do yabekbi.

⁷ Uñun da abin̄ gen papmon da yan̄ yagit, “Piñkop do pasal imiñek man madepni yan̄ ajenotni, nido Piñkop da amin gen pikon yopjak dakon bisap madep kili abik. Piñkop kundu ae mikt̄im ae tap

ae pakbi dabil morap wasan yopgut uŋun gawak imni.”

⁸ Ae anjelo kinda bunjon yolgıt uŋun da yan yagıt, “Kokup madep Babilon uŋun kili tuwil kigit. Asi, uŋun kili tuwil kigit. Kokup madep Babilon amın da yumabi anjpakni tebaisi tan yomgut. Ae miŋat amın kabı morap miktımon ekwanı uŋun kişi da yumabi anjpak ani do tebaisi yoyin dekgwit. Uŋun awit uŋun wain morapmı yoba nawit yan yombem agit.”

⁹ Uŋun anjelo bamot da bunjon ae kinda da abin gen papmon da yan yagıt, “Amin kinda joŋ kılap yokwisi ae wupni gawak iminiek tilakni iŋamikon ae kisirikon abidosak kan”

¹⁰ Wain kinda nokdisak. Wain uŋun Piŋkop dakon butjap naŋ nokdisak. Wain uŋun pakbisi naŋ dima anyawot akdisak. Tomni yokwisi yomjak kapmon iyı dakon butjapni tagalban nokdisak. Uŋun amın Piŋkop dakon telagi anjelo kabı da iŋamon, ae Sipsip Moniŋ da iŋamon tepmi madepsi pakdisak. Tip salfa tepmisi sosok uŋudon tepmi madepsi pakdisak.

¹¹ Kındap uŋun soŋakwan tepmi panigwan da mukwa mudok mudogi mini piđokdisak. Amın kinda joŋ kılap yokwisi ae wupni gawak iminiek mani dakon tilak abidosok uŋun amın yik nandat dimasi asak. Gildarı gildarı ae pilini pilini tepmi pi mudok mudogi mini pakdisak.”

¹² Uŋun bisapmon Piŋkop dakon miŋat amın kabı butni yawori taŋakwa geni guramikgaŋ, ae Yesu

14:8: Ais 21.9; Jer 51.7-8; PA 17.2; 18.23   **14:9:** PA 13.12-17

14:10: WW 19.24; Kap 75.8; Ais 51.17,22; Jer 25.15-16; Esi 38.22; PA 16.19; 20.10   **14:11:** Ais 34.10   **14:12:** PA 13.10

tebaisi nandaŋ gadaŋ imaj amin uŋun tebaisi atdo.

13 Kili nandaŋapbo Kwen Kokupmon da amin kinda da yan̄ yagit, “Gen yan̄ mandaki, ‘Abisok miŋat amin kab̄i Amin Tagi nandaŋ gadaŋ imiŋek kimokgon̄ ae don kimotni uŋun kisik kisik tagi ani.’” Ae Telagi Wup da yaŋsi yosok, “Asisi, amin uŋun oman pi madepsi awit uŋun yipmaŋek yik yawot pani. Yan̄ aŋakwa aŋpak kilegisi awit uŋun mandabi da toŋ uŋun da yolba kisi kini.”

Miktimon jap morap bami kili pik tawit, uŋun pakpak dakon bisap noman tak

14 Uŋun da kwenon nak gikwem kwakwagi kinda kagim. Uŋun gikwemon

“amin dakon monji yombem kinda”

yikban kagim. Busuŋikon kila amin madep dakon pelit gol ban̄ wasan̄bi kinda tagit, ae kisitnikon jap bami pakpak siba geni tepmisi kinda abidagit.

15 Ae aŋelo kinda Piŋkop da Telagi Yut Madepmon da abigi amin uŋun gikwemon yikgit uŋun tebaisi yan̄ tidaŋek yan̄ iyigit, “Sibago abidaŋek jap bami tan̄ balja. Miktimon jap morap kisi kili pik tan̄, do abisok jap uŋun baljoki dakon bisap.”

16 Yanakwan amin uŋun gikwemon yikgit uŋun sibani abidaŋek miktimon jap pik tawit uŋun baljagit.

17 Ae aŋelo kinda gat Piŋkop dakon Telagi Yut Madep Kwen Kokup tosok uŋun yipmaŋek waŋga pigit. Uŋunyo kisi jap bami pakpak sibani geni tepmisi kinda abidagit.

18 Ae aŋelo kinda alta yipmanek apgut. Aŋelo uŋjun kindap sosok dakon kila agak dakon tapmim tanj imgut. Uŋjun da aŋelo jap bami pakpak siba geni tepmisi abigit amin gen tebaisi yanek yan iyigit, “Miktīmon wain sop kili pik tanj mudaŋ, do gak sibago geni tepmisi uŋjun abidaŋek miktīm dakon wain sop uŋjun mandaŋek tīmi kindakon gin paŋmuwukgi.”

19 Yaŋakwan aŋelo sibani abidaŋ miktīm dakon wain sop mandaŋek paŋmuwuk yopgut. Yopmanek wain sop uŋjun bamaŋ til do bamaŋ til tamo madep kindagwan similgit. Bamaŋ til tamo madep uŋjun Piŋkop dakon butjap dakon tilak asak.

20 Uŋjun wain sop bamaŋ til tamo madep kokup pap da waŋga tagit, wain sop uŋodon bamaŋ tilgwit. Aŋakwa uŋzungwan da yawi madepsi pak abigek miktīm kisi witjīnban 300 kilomita da arīp agit. Aŋakwan yawi wiŋaŋ wiŋ os da gen kagakon ain tīm tosok uŋjun da arīpmon wigigit.

15

Aŋelo 7 kabī da yo yokwisi 7 kabī timikgwit

1 Ae Kwen Kokupmon tilak masi masimi ae tapmimi toŋsi kinda noman tanjban kagim. Aŋelo 7 kabī pindakgim. Uŋjun da amin paŋupbal ak do yo yokwisi 7 kabī timikgwit. Yo yokwisi uŋjun da mudaŋkwa ae yo kinda dīma noman tosak, Piŋkop dakon butjapni wagil mudokdisak.

2 Ae yo kinda tap idap madep yombem kagim. Uŋjun tap idapmon glas gat kindap gat iktgilbi. Tap idap glas yombem uŋjun da kidipmiŋon amin

morapmi akgwit. Uñun amin kabí emaron teban tanek joñ kílap yokwisi gat ae wupni gat ae mani dakon nambani abiñ yípgwit amin. Uñun gitá Piñkop da yomgut uñun timíkgwit.

³ Añek Piñkop dakon oman amini Moses gat, ae Sipsip Moninj gat dakon kap yawit. Kap uñun yan;

“Amin Tagi Piñkop Tapmím Ami,
pi masi masimi tapmími tonsi asal.

Amin kabí morap dakon Kila Amín Madepni,
anþakgo uñun kilegisi ae bamisi.

⁴ Amín Tagi, gak kaloñ dagin telagisi egísal, do namín da gak do pasalek mango díma yan ankjisisak?

Anþakgo kilegisi uñun kili altañ noman tawit,
do miktím morap dakon amin da abiñek gawak gamdañ.”

⁵ Uñun da kwenon aeno siñtoko Piñkop dakon telagi imal yutni Kwen Kokup tosok uñun witdalgwit.

⁶ Añelo 7 kabí uñun amin pañupbal ak do yo yokwisi 7 kabí timíkgwit, uñun Piñkop dakon yut yípmajek wañga piwit. Uñun imal gwaljigi minisi teñteñini toñ banj pawit. Ae pibiríkon imal dak gol banj wasanþi banj pangwasijek wamgwit.

⁷ Yo 4 kabí egip egípmi toñ da kabikon kínda da idap madep gol banj wasanþi 7 kabí añelo 7 kabí do yomgut. Piñkop, dagok dagogi míni egi añañ kísak teban, uñun dakon butjapni uñun idap madepmon tugañ tawit.

8 Ae Piñkop dakon tilimni gat ae tapmimni gat dakon mukwa Telagi Yut Madepmon tugañ tawit. Amin kinda da uñjungwan arípmi dima wígisak. Anjelo 7 kabí da yo yokwisi 7 kabí bañ pini aba dagañakwa don wigigi.

16

Idap madep 7 kabí Piñkop dakon butjapni toñ uñjun tagalgwit

1 Nandanapbo Piñkop da Telagi Yut Madepgwan tek madepsi kinda nandagim. Uñjun anjelo 7 kabí tebai yan tidañek yan yoyigít, “Ji Piñkop dakon butjap uñjun idap madep 7 kabíkon toñ uñjun pabiðan pañki miktímon tagalni.”

2 Yoyinþan anjelo mibiltogi da idap madepni miktímon tagalgít. Yan anjakwan wuda teban yokwisi tepmíni madepsi mibili mibili amin joñ kilap yokwisi dakon tilakni tañ yomgwit, ae wupni wasanþi do gawak imgwit, uñjun da giptim timon yikgwit.

3 Ae anjelo 2 idap madepni tap idapmon tagalgít. Tagalban tap idap amin kili kimakbi dakon yawi yombem agit. Anjakwan tap kagagwan yo morap egip egipmi toñ uñjun kimakgwit.

4 Ae anjelo 3 idap madepni pakbi madep ae pakbi dabíl da kwenon tagalgít. Tagalban pakbi morap kisi yawi dagawit.

5 Anjakwan nandanapbo anjelo pakbi kila agit uñjun da yan yagit, “Piñkop, Telagi Amin, gak abisok egísal, ae kalipsigwan egipgul. Anpakgo wagil

kilegisi, do kokwin kilegisi anjek yo yokwisi altan yomni do yagil.

6 Uñun amin kabı da kombı amiingo gat, ae miňat amin kabigo gat dapmanjakwa yawini tayiňigiwit. Yokwi uñun awit do gak da yawi koleň yobi noň. Yokwi awit dakon kobogi tagi timikgan.”

7 Ae nandaňapbo altakon da amin kinda da yan tidaňek yan yagit, “Amin Tagi Piňkop Tapmim Ami, gak da amin gen pikon anpakni kokwin ar yomisal. Asisi, gen pikon yopyopgo uñun wagıl bamisi ae kilegisi gin asal.”

8 Kili anjelo 4 da idap madepni gıldaron tagalgıt. Tagalakwan Piňkop da gildat do tapmim imiňakwan gildat da madep tanek amin son yomgut.

9 Gildat tepmisi sonjek, amin uñun obisi son yomgut. Aňakwan Piňkop ibipgwit. Piňkop da nandaňakwan yo yokwisi uñun altan yomgwit, mani but tobil anjek mani dıma yan ankiſiwit.

10 Kili anjelo 5 da joň kilap yokwisi dakon kila amin madep yityit tamokon idap madepni tagalgıt. Tagalakwan amin morap joň kilap yokwisi da kila agit, uñun pilin tuk madepsi altan yomgut. Tepmi madepsi nandajek meli injiwit.

11 Tepmi madepsi pawit, ae giptimnikon wuda tawit, uñun do nandajek Kwen Kokup dakon Piňkop ibipgwit. Mani anpak yokwisi awit uñun but tobil anjek manji yom do dıma nandawit.

12 Ae anjelo 6 da idap madepni pakbi madep Yupretiskon tagalgıt. Tagalban pakbi wagilsı

kibidanjakwan amin tagi madep gildat da si wisak tetgin da opni do kosit aŋnoman agit.

¹³ Ae koŋ kapbi menjak yombem pindakgim. Kinda uŋun nugim yokwisi da gen kagakon da wigit, ae kinda uŋun jon kilap yokwisi da gen kagakon da wigit, ae kinda kombi amin toptopmi da gen kagakon da wigit.

¹⁴ Uŋun koŋ yokwisi kabı wasok tapmimi ton mibili mibili awit. Uŋun miktimi miktimi dakon kila amin madepni do dukwan dukwan kiwit. Uŋun kiŋ kila amin madep timikba emat amini gat abiŋ muwukba, Piŋkop Tapmim Ami da amin gen pikon yopdisak dakon bisap madepmon Piŋkop gat emat wam do muwutdan.

¹⁵ “Nandani. Nak tepmisi kabo noknok da tilagon jikon opdisat. Amin kinda dima pagek yiŋ imalni iyı da kapmatjok toni kaŋ, uŋun amin kisik kisik asak. Nido, uŋun amin molaŋ molaŋ dima aŋipjak, anjakwan amin da mayagini aripmi dima kokdan.”

¹⁶ Kili koŋ da kila amin madep gat emat amini gat timik paŋabiy miktim tim kinda Ibru genon da Amegedon yan yoŋ uŋudon paŋmuwukgwit.

¹⁷ Kili anjelo 7 da idap madepni kundukon tagalgit. Anjakwan Piŋkop da Telagi Yut Madepgwān, kila amin madep yityit tamonikon da amin kinda dakon gen kaga da yan tidaŋek yan yagit, “Kili uŋun mudosok.”

¹⁸ Yanjakwan mal da dukwan dukwan kisi yamgwit. Anjakwa wuwik madepsi noman taŋakwan kiririŋ anjakwa wudip madepsi agit. Wudip uŋun

madepsi daman agit. Miktimon amin egi anjan oban bisapmon wudip madep unjuden kinda kalip dima noman tagit.

¹⁹ Kili kokup pap Babilon pudañ ki timi kapbi awit. Anjakwa minyat amin morap dakon kokup pap morap wagil tuwil ki tasik tan mudawit. Piñkop da kokup pap Babilon dakon anjak yokwisi do nandanek, wain kapmon iban nagit. Wain unjun Piñkop dakon butjap damani.

²⁰ Wudip daman anjakwan miktim tim morap tap binap tawit unjun kisisi tap kagagwan pigiwit, ae kabap morap kisisi tuwil ki minisi awit.

²¹ Anjakwa ais sikak madepsi mawit. Ais tim kalon kalon mawit dakon jigini unjun 50 kilo da arip. Unjun ais sikak kundukon da amin da kwenon manek, amin wagilsa dapman pantasik awit. Piñkop da ais sikak unjun yipban man obisi pañupbal aban unjun do Piñkop ibipgwit.

17

Yumabi minyat madep tomni yokwisi timikgit

¹ Unjun anjelo 7 kabi idap madep 7 kabi timikgwit kabikon da kinda da abin yan nayigit, “Gak apbi yumabi minyat pakbi madep madep da kapmatjok yikdak, ni tomni yokwi ban timitdisak unjun goliko.

² Miktim dakon kila amin madepni unjun minyat gat yumabi morapmi awit. Ae miktim amin morapmi kisi minyat unjun gat yumabi awit unjun but upbal anjek pakbi teban noknok amin yombem awit.”

16:19: PA 14.10   **16:20:** PA 6.14   **16:21:** TP 9.23-24; PA 11.19

17:1: Jer 51.12-13   **17:2:** Ais 23.17; Jer 51.7; PA 14.8

3 Kili Telagi Wup da butnokon piġi madepsi tu-gaŋakwan aŋelo uŋun da nak aŋaŋ miktim amin dima ekwaŋ timon aŋki nepgut. Uŋudon miňat kinda joŋ kilaŋ yokwisi gami kinda da kwenon yikban kagim. Uŋun joŋ kilaŋ yokwisi da kwenon man morapmisi tawit. Uŋun man morap uŋun Piŋkop do manji gen mibili mibili tawit. Joŋ kilaŋ yokwisi uŋun busuŋni 7 kabī, ae jomi 10 kabī yaŋ busuŋikon kwawit.

4 Miňat uŋun īmal pagit uŋun gami ae pili yombem baŋ pagit. Tiliimni gol baŋ wasanbi mibili mibili, ae tiliim tip kıldani tagisi baŋ wasanbi, ae kindirin yomaŋ nogi wukwisi baŋ wasanbi baŋ pagit. Kisirikon kap gol baŋ wasanbi kinda naŋ abidagit. Piŋkop da dabilon aŋpak iŋan iŋani agit gat, ae yumabi agit dakon garak gat, uŋun kisisi uŋun kapmon tugaŋ tawit.

5 Miňat uŋun īŋamnikon mani mandawit. Mani uŋun tilak gen yombem kinda. Mani uŋun yaŋ: “Kokup Pap Madep Babilon, uŋun Yumabi Miňat Morap gat, ae Aŋpak Yokwisi Miktimon Tosok uŋun dakon Menj.”

6 Uŋun miňat da Piŋkop dakon telagi amin kabī, Yesu nandaŋ gadaŋ īmiňek mani yaŋ teŋteŋawit amin dapban kimaŋkwit. Uŋun miňat kaŋapbo amin uŋun dakon yawini naŋek but upbal amin yombem agit. Uŋun kaŋ wiripdagek but morap nandagim.

7 Kili aŋelo da yaŋ nayigit, “Gak nido wuripdakdal? Miňat joŋ kilaŋ yokwisi busuŋni 7 kabī ae jomi 10 kabī uŋun da kwenon yikban

kwamal, uñun bamot dakon mibili pasili tosok, mani nak uñun do golikdisat.

8 Joñ kilap yokwisi kagil, uñun kalipsigwan egipgut, mani abisok ae dima egisak. Mani gapma kidagi mini yipmanek kwen wiñkdisak. Wiñek Piñkop da anjakban wagil pasildisak. Miktim amin, Piñkop da miktim dima wasagit bisapmon amin morap egip egip papiakon mani dima mandagit amin kabi, uñun da joñ kilap yokwisi kañek wuriñpdatdañ. Nido, kalip egipgut, ae abisok dima egisak, ae don noman tokdisak.

9 “Amin nandak nandakni tagisi da yo uñun do tagi nandaba pisokdisak. Busuñ 7 kabi uñun ilen 7 kabi dakon tilak asak. Ilen 7 kabikon miñat uñudon yiñdak.

10 Ae busuñ 7 kabi uñun kila amin madep 7 kabi dakon tilak kisi asak. Kila amin madep 5 uñun kili kimakgwit, ae kinda abisok egisak, ae kinda don noman tokdisak. Noman tosak bisapmon bisap pisipmisok egipdisak.

11 Joñ kilap yokwisi uñun kalip egipgut da abisok dima egisak, uñun kila amin madep uñun 8. Mani kila amin madep 8 uñun 7 kabi da kabikon nani. Uñun wagil pasildisak.

12 “Ae jom 10 kabi uñun joñ kilap yokwisi da kwenon kwawit, uñun kila amin madep 10 kabi dakon tilak asak. Uñun kila amin madep dima noman taj. Mani joñ kilap yokwisi uñun gat yan dagok kalonji pañek kila amin madep pini uñun 1 awa da tilak gin akdañ.

13 Kila amin madep uñun nandak nandakni kalonjı dagın tokdisak. Añek kila amin pi asak do tapmimni gat ae yan dagokni gat uñun joñ kıláp yokwisi dogın imdañ.

14 Yañ aba Sipsip Monin gat emat wamdañ. Wamanjek Sipsip Monin da wagılısi pabin yopdisak, nido, uñun amin tagi morap dakon Amin Tagini, ae kila amin madep morap dakon Kila Amin Madepni. Uñun dakon amin kabini uñun iyı yan yomgut añek iyı do manjin yopgut da geni tagisi guramikgañ. Uñun amin kabi gat Sipsip Monin gat da emaron teban tokdañ.”

15 Añelo da sanbeñek yan nayigít, “Pakbi madep uñun kañaki yumabi miñat uñun da kapmatjok yikban kal, uñun amin mibili mibili morap gat, ae giptim mibili mibili gat, ae gen mibili mibili morap gat, ae amin kabi morap egi añañ kwañ uñun dakon tilak asak.

16 Jom 10 kabi uñun pindal, uñun jom gat ae joñ kıláp yokwisi gat da uñun yumabi miñat do nandaba yokwi tok anjimdañ. Uñun obisi antasik añek imalni kisisi wírirkba molan atdisak. Yan añek giptimni dakon sabamni nañek kindapmon wagil sokdañ.

17 Piñkop da iyı kila amin madep 10 kabi uñun do nandak nandak yomdisak. Yoban yo morap noman toni do kili nandagit, uñun noman tokdañ. Unjun but kalonjı añek kila amin madep tapmim pawit uñun tapmim kisi joñ kıláp yokwisi dogın imdañ. Yan añañkwa wiñi Piñkop da yo morap altan mudoni do yagıt uñun altan mudokdañ.

18 Miñat uñun kal, kokup pap madep uñun kila amín madep morap miktími miktími egi añañ kwañ uñun da kílani asak dakon tilak asak.”

18

Babilon kili tasik tagit

1 Uñun da kwenon kañapbo añelo kinda gat Kwen Kokup yípmañ pígit. Uñun man bini tonj, ae tilimni tagisi do añek miktím madepsi tenjeñagít.

2-3 Tebaisi yan tídanek yan yagít, “Miktím morap dakon amín Babilon gat yumabi morapmí awit. Uñun dakon waini tebaisi bañ yan nawit. Ae miktími miktími dakon kíla amín madepni gat kísi yumabi uñun gat awit. Babilon amín uñun yoni morapmí ae yaworisi egek kísik kísik egipgwit, do miktími miktími moneñ ilít pi an amín uñun yoni morapmí amín dagawit. Añpak yokwisi uñun agít do kokup pap madep Babilon uñun kíli tasik tak! Uñun kíli tasik tak! Uñun abisok koñ da egipni dakon tamo dagak. Koñ yokwisi gat, ae minam injani yokwisi mibili mibili gat kísi uñudon ekwañ.”

4 Ae Kwen Kokupgwan da amín kinda da yan yagít, “Miñat amín kabino, ji kokup pap uñun yípmanek abigini. Añpak yokwi asak, do uñun gat agek yokwi di abam. Ae yokwi agít dakon kobogi timítdisak, do jiyo kísi di timíkbam.

5 Yokwini pañabin kakwañakwan Kwen Kokup da tilagon wigigit. Piñkop da yokwi morapni agít uñun pakyansi nandañ kimokdok.

6 Ji uñun yumabi miñat da amín do aŋpak yokwisi niaŋ aŋyomgut, uñun aŋpak yan gin aŋ imni. Uñun da pakbi teban tebaisi kapmon wasagit.

7 Uñun iyí dakon man awigek yumabi mibili mibili agit. Do yokwi morapmi uñun agit, uñun da arıpmensi tepmi madepsi imiñakwa kunam morapmisi tatjak. Uñun iyí dakon man awigek yan yosok, ‘Nak miñat madep egisat, do miñat madep da yityit tamo madepmon nak uñudon yikdat. Nak miñat sakwabat da yan ısal dıma egisat. Jígí abisok dıma altan namni aŋakwa kunam arıpmi dıma takgeň. Arıpmi dımasi.’

8 “Yan yosok, do yo yokwisi mibili mibili gildat kalongin altan imdaŋ. Sot yokwisi noman tokdaŋ, ae amín morapmi kunam tatdaŋ, ae jap do madepsi akdaŋ. Aŋakwa kındap da Babilon soñban pasıldisak. Piňkop Amín Tagi, uñun tapmimni madepsi, uñun da Babilon dakon aŋpak kili kokwinikgit, do si tasık tosak do yagıt.

9 “Miktimi miktimi dakon kila amín madep uñun gat yumabi awit, ae yaworisi ae kisik kisiksi egipgwit, do kokup pap uñun sosak dakon mukwani piðanþban koni bisapmon bupmi kunam yo aŋek but yokwisi aŋek egipdaŋ.

10 Kanþba tepmi yokwisi uñun paban kanék, madepsi pasoldaŋ. Aŋek dubagikon da agek yan yokdaŋ, ‘Bupmi, bupmisi, Babilon gak. Gak madepsi, ae kokup pap tebaisi! Bisap awa kalonji doğın yokwi agıl dakon kobogı yo yokwisi kili noman tan gamık!’

11 “Amin da sańbeńek yo kabini dıma yumdań, do monej ilit ilit amın miktımı miktımı ekwan ujun da Babilon do nandajek bupmì kunam yo anek but yokwisi anek egipdań.

12 Yumań nok dakon yoni ujun gol, silwa, ae tip tomni wukwisi, ae kindirinj tomni wukwisi, ae imal kwakwagi tagisi, ae imal gami mibili mibili, ae sılıka imal, ae kindap kibańi tagisi morap kisi, ae elepan jom ban yo mibili mibili wasawit kisi, ae yo mibili mibili kindap tomni wukwisi ban wasawit gat, ae ain kinda mani bras, ae ain gat, ae tip tilakni mibili mibili yan.

13 Ae yomań nok dakon yoni diwari kisi tań yomgwit, ujun sinamon, ae jap pańgalak ak yo mibili mibili, ae mukwa kibańi tagisi sogok dakon yo, ae bit nelak kibańi tagisi mibili mibili, ae wain, ae olip dakon nelagi, ae plaua tagisi gat, ae wit. Ae bulmakau, ae sipsip, ae os, ae oskon da amın pawil tamo, ae oman monji kisi. Ujun yo morap amın di da sańbeńek yumyumi mını.

14 Monej ilit ilit amın ujun da yan yokdań, ‘Yo tagisi morap ujun butgo dasi timikgen yan nandagil, ujun yo morap gak da dubagisikon ton. Yo tagisi morapgo yuman nogi wukwisi gat, ae tilimgo tagi tagi morapgo ujun kisisi pasıl mudan. Ae sańbeńek dıma pindatdisal.’

15 “Ae amın monej ilit pi ujun yo morap ban awit, anek ujun kokup papmon monej morapmisi timikgwit, ujun amın da kokup pap ujun da tepmi yokwisi pakdisak ujun kańek madepsi pasoldan. Anek dubagisikon da agek kunam bupmiyo anek

but yokwisi egipdañ.

16 Anej yan yokdañ, ‘Kokup pap madep, wagil bupmisi! Kalip imal kwakwagi tagisi, ae imal gami mibili mibili ban pagil. Yan anej giptimgo gol, ae tip kildani tagisi, ae kindirin yuman nogi wukwisi ban pañtilim agil.

17 Bisap awa kalonji dogin monej morap uñun gat ae tilim gat uñun wagil tasik tan mudan.

“Tap wakga pawilgan amin morap gat, ae tap wakgakon da miktim lñwakñwarikon kwañ amin morap gat, ae tap wakgakon pi añ amin morap gat, ae amin morap tap idapmon monej ilit pi añ amin, uñun kisi Babilon da dubagikon agek

18 kindap soñ imjak dakon mukwa kanek, yanxi yan tiñokdañ, ‘Kokup pap madepsi oden kinda dimasi tagit.’

19 Yan yanek miktimon kimbabañ timik busunñnikon maba wugakwa, bupmi kunam yo anej but yokwisi anej egipdañ. Yan anej yan tiñanek yan yokdañ, ‘Kokup pap madep awa, bupmisi! Tap wakga dakon ami morap tap idapmon akwañ uñun kokup pap dakon monej morapni ban timigek yoni morapmi amin dagawit. Bupmisi! Bisap awa kalonji dogin uñun kokup pap wagilsı tasik tosok!’

20 “Kwen Kokup gat, ae Piñkop dakon miñat amin kabi gat, ae yabekbi kabi gat, ae kombi amin kabi gat, ji kisi uñun kokup papmon abisok yo noman tosok uñun do kisik kisik ani. Piñkop da

18:16: PA 17.4   **18:17:** Ais 23.14; Esi 27.27-29   **18:18:** Esi 27.32

18:20: GT 32.43; Ais 44.23; Jer 51.48

uñun kokup pap da jikon aŋpak yokwi aŋdamgut uñun kokwinigek uñun dakon kobogi imisak.”

21 Gen uñun yaŋ mudanakwan aŋelo tapmimi ton kında da tip madep kında abidagit. Tip uñun wit misinikgaŋ dakon tip dakon tilak, madepsi. Tip uñun aŋenak maban tap kaga piŋigit. Maban piŋakwan yaŋ yagit, “On asat yaŋ gin uñun kokup pap madep Babilon abidaŋ tebaisi maba piŋikdisak. Maba piŋakwan amin da ae sanbenek dima kokdaŋ.

22 Do Babilon gagon gita dakon gen, bo kinam kirin dakon gen, bo kweŋ, ae sanbenek gak da nagalgwan dimasi yokdaŋ. Ae kisit kilda amin pi mibili mibili aŋ uñun sanbenek gagon dima egipdaŋ. Ae tip madep da wit misinikgaŋ dakon wuwigi gagon sanbenek dima tosak.

23 Ae lam dakon tenjeŋi ae sanbenek dima tenjeŋan gamjak. Ae miŋat eyo aŋek soŋnok aŋ dakon wuwigi gakgwan ae sanbenek dima noman tokdaŋ. Kalip moneŋ ilit amingo miktim amin morap da dabilon wukwisi da egipgwit. Gak amin paŋkiliŋ wasok mibili mibili aŋek miktimi miktimi dakon amin top paŋkewalgil.”

24 Piŋkop da kaŋban uñun kokup pap da kombi amini dapgut ae miŋat amin kabini dapgut dakon gulusuŋni madepsi taŋ imisak. Ae miktimon miŋat aminyo uwal da dapba kimakgwit, uñun dakon gulusuŋni kisi Babilon dogin tosok.

19

Amin da Babilon tasik tagit uñun do kisik kisik awit

¹ Ae uñun da kwenon, amín morapmí Kwen Kokup egek madepsi yañ tidoñ dakon wuwík yombem nandagím. Yañ tidañek yañ yawit, “Piñkop añkísino! Nin dakon Piñkop uñun dagin nin yokwikon banj tímíkgít. Uñun man madepni toñ ae tapmímní toñ.

² Asisi, Piñkop gen kokwini uñun wagíl bamísi ae kilegisi gin asak. Yumabi miñat madep uñun da miktiñ amín morap gat yumabi anpak añek pañupbal agit. Yañ agit do Piñkop da kobogi yokwisi imísak. Miñat uñun Piñkop dakon pi monjí dapban kimakgwit, do kobogi imísak.”

³ Ae yañ tidañek yawit, “Piñkop añkísino! Kíndap da uñun kokup pap sogit dakon mukwani dagok dagogí míni wigisak!”

⁴ Kila amín 24 kabí gat, ae yo 4 kabí egip egipmí toñ ñwakbeñ añek Piñkop kila amín madep yityít tamonikon yigakwan gawak imgwit. Añek yañ yawit, “Uñun asi. Piñkop añkísino!”

⁵ Ae Piñkop dakon kila amín madep yityít tamokon da amín kínda da yañ tidañek yañ yagít, “Piñkop dakon pi monjí, Piñkop do pasalek ekwañ amín, ji amín mani míni ae mani toñ, ji Piñkop añkísini!”

Sipsip Monij miñat pañakwan jap noknok madep awit

⁶ Ae amín morapmísi da yañ, gen yañba nandagím. Wuwíkní uñun pakbi madepsi pokdok uñun dakon wuwík yombem. Ae uñun kíríriñ da

yan madepsi yawit. Uñun da yan tidañek yan yawit, "Piñkop anķisino! Amin Taginin Piñkop Tapmim Ami kila amin madep egek pini asak.

⁷ Kili Sipsip Moniñ da miňat pakdisak dakon bisap kili noman tosok, ae miňat iyí kili tagap tak da egisak, do butnin tagisi anjakwa kisik kisik madepsi anjek mani yan anķisinen.

⁸ Piñkop da īmal kwakwagisi tagisi, teñteñini madepsi, ae gwaljigi mini uñun miňat do īmgut." (Uñun īmal kwakwagisi ae tagisi uñun Piñkop dakon amin da anjpak kilegisi awit dakon tilak asak.)

⁹ Ae anjelo da yan nayigit, "Gen yan mandaki: 'Amin uñun Piñkop da Sipsip Moniñ da miňat pakdisak da sonnok madepmon kini do yan yomisak uñun amin kisik kisik tagi ani.' " Ae sañbeñek yan nayigit, "Gen on Piñkop dakon gen bamisi."

¹⁰ Kili nak anjelo dakon kandap da kapmatjok ñwakbeñ anjek gawak im do agim. Mani yan nayigit, "Yan díma abi! Gak gat ae not kabigo gat da Yesu da gen yan teñteñagit uñun nandan gadañ amin kabí, ji da Piñkop oman anjiman, uñuden gin nak kisi oman amini gin, do Piñkop nañ gawak ibi. Nin nandaman, Yesu Kristo da gen yan teñteñagit, uñun dagin amin pañtagap aban kombi gen yoñ."

Jon da amín kinda os kwakwagi kon yíkban kagít

¹¹ Nak kañapbo Kwen Kokup wítdal kígit. Anjakwan os kwakwagi kinda akban kagím. Uñun oskon amin kinda yíkgít, mani uñun yan: Pini

Do Butdasi Nandaŋek Anjegisak Amin, ae Aŋpak Bamisi Asak Amín. Gen kokwin pi asak, ae emat asak, uŋjun aŋpakan kilegisi naŋ yolek asak.

¹² Dabiłni uŋjun kindap dakon mileŋ asip yombem, ae busunjikon kila amin madep dakon pelit morapmi tarj imgwit. Giptimikon man kinda mandawit. Iyi gin kalon da man uŋjun nandisak, amín díwarí dima nandan.

¹³ Ȧmal dubak pagit uŋjun yawi madepsikon anbim abi naŋ pagit. Mani uŋjun Piŋkop Dakon Gen.

¹⁴ Kwen Kokup dakon emat amín uŋjun osni kwakwagi uŋjudon yiŋek yol aŋaŋ kiwit. Ȧmal kwakwagisi gwaljigí minisi banj pawit.

¹⁵ Emat agak siba geni tepmisi kinda, gen kaganigwan da wígit. Uŋjun emat agak siba naŋ amín kabi morap miktimi miktimi egi aŋaŋ kwaŋ uŋjun pabin yopdisak.

“Ain kiriŋ naŋ abidaŋek amín kabi morap kilanı tebaisi akdisak.”

Yan aŋek wain sop piŋtiŋ tip gapmakon wain sop bamaŋ tildisak. Uŋjun Piŋkop Tapmím Ami dakon butjapni dakon tilak asak.

¹⁶ Ȧmal dubaknikon, ae sunjilikon man yan mandabi: “Kila Amín Madep Dakon Kila Amín Madepni, ae Amín Tagi Dakon Amín Tagini.”

¹⁷ Ae gildaron aŋelo kinda akban kagim. Uŋjun da minam kwen binap akwaŋ do yan tidaŋek yan yoyigit, “Ji Piŋkop dakon jap noknok madep do abin muwutni.

19:12: Dan 10.6; PA 1.14; 2.17

19:13: Ais 63.1-3; Jn 1.1,14

19:15: Kap 2.9; PA 1.16; 14.20

19:16: PA 17.14

19:17: Esi

18 Añek kila amín madep dakon giptim timni noni, ae emat amín dakon mibiltok amíni dakon giptim timni noni, ae amín tebai dakon giptim tim, ae os gat ae amín os kwenon yíkgan̄ amín dakon giptim tim, ae amín morap kísi dakon giptim timni noni: oman díma ekwaj amín, ae oman amín, ae amín mani míni, ae amín mani tonj kísi dakon giptim tim noni.”

19 Ae joñ kílap yokwisi gat, ae miktími miktími dakon kila amín madepni gat ae emat amíni gat da abiñ muwukgwit. Uñun amín uñun oskon yíkgít gat ae emat amíni gat emat wam do añek muwukgwit.

20 Mani joñ kílap yokwisi uñun gat ae kombí amín toptopmí gat timikgwit. Kombí amín top-topmí uñun joñ kílap yokwisi da dabilon wasok tapmími tonj morapmí añek amín pañkewalban tilakni abidawit, ae wupni wasañbi do gawak ímgwit. Joñ kílap yokwisi gat kombí amín top-topmí gat díma kímagek egakwal gapma madep tip salfa uñungwan tugawit da sosok uñungwan maba pigigimal.

21 Añakwa amín uñun oskon yíkgít, uñun da emat agak siba gen kaganikon tagit uñun nañ joñ kílap yokwisi dakon emat amíni kísi morap dapban kímakgwit. Añakwan mínam morap da uñun emat amín dakon giptimni nañek buri tugawit.

20

Sunduk bilak 1 tausen yan dam tebanon egipgut

1 Kili kañapbo añelo kínda Kwen Kokup yípmaj piğit. Kisirikon gapma kídagí míni dakon yoma

witdal abidagit, ae nap teban madepsi kinda kisi abidagit.

2 Uñun da nugim yokwisi madep kalipsigwan egipgut uñun abidagit. Mani kinda Konj, ae mani kinda Sunduk yan yon. Anjelo da nap teban nañ wamanj anjteban aban bílak 1 tausen egipgut.

3 Kili anjelo da maban gapma kidañi minikon pigigít. Pigakwan gapma uñun dakon yoma sopmanek tebaisi anjteban agit. Miktim amín morap arípmi díma pankewaljak, yan do agit. Uñun bílak 1 tausen mudanjakwan don yípmañ dekba bisap pisípmisok galaktoknikon egipdisak.

4 Ae kila amín madep yityit tamo pindakgím. Uñun tamokon amín uñudon yiñgwit. Piñkop da gen kokwin ani do yan mudanj yomgut. Ae amín uwal da tegi mandanj daganek dapba kimakgwit, uñun dakon wupni pindakgím. Kalip uñun amín da Piñkop dakon gen tebaisi abidanek, Yesu do yan teñteñok anjakwa uwal da dapba kimakgwit. Uñun amín joñ kílap yokwisi gat ae wupni wasanbi gat do díma gawak imgwit, ae uñun dakon tilakni injamnikon ae kisitnikon díma timikgwit. Uñun amín egip egip aeni abidanek Kristo gat kila amín madep egakwa bílak 1 tausen agit.

5 Uñun wasok wasok amín kimoron da pidonj amín. (Amín diwarí kimakgwit uñun bisapmon egip egip díma abidawit. Uñun bílak 1 tausen mudanjakwan don egip egip abidokdan.)

6 Amín uñun wasok wasoksi aeni pidoni amín uñun kísik kísik tagi ani. Piñkop da uñun amín iyí do manjigít, do kosiri kinda gat arípmi díma

kimotdañ. Uñun Piñkop ae Kristo dakon mukwa sogok amin egek Kristo gat bìlak 1 tausen kila amin madep egipdañ.

Sunduk tasik tagit

7 Bìlak 1 tausen uñun mudanjakwan, gapma kidagi mini dakon yoma wìtdalakwa Sunduk dam tebani yipmañ abigikdisak.

8 Uñun wañga abigek minjat aminyo miktimi miktimi ekwañ uñun pañkewaldisak. Uñun amin kabì mani Gok ae Megok yañ yoñ. Sunduk da emat ani do pañmuwutdisak. Emat amin kabini dakon tilakni uñun tap kidipmijon niman toñ yombem morapmisi.

9 Uñun miktimi miktimi da apgwit. Abin Piñkop dakon minjat amin kabì gat ae kokup pap Piñkop da si galak tañ imisak uñun gat aنجwasawit. Mani Kwen Kokup da kindap da piñ emat amin uñun soñ yoban mini awit.

10 Sunduk da amin pañkewalgit, do Piñkop da Sunduk maban gapma madep tip salfa tepmisi soson uñudon piçigit. Joñ kilap yokwisi gat ae kombi amin toptopmi gat uñun bamot uñun gapmakon kili egipgumal. Uñun amin kapbi kalbi ae gildari tepmi madepsi bisap mudok mudogi mini pañegipdañ teban.

Gen pi madepsi noman tagit

11 Uñun da kwenon kila amin madep yityit tamo madep kwakwagi kinda tañban kagim. Ae uñun tamokon amin kinda yikban kagim. Añakwan miktim

gat ae kundu gat yipmañ dek kigimal. Ae sañbejek dima tagimal.

¹² Amin kimakbi pindakgim. Uñun amin mani ton, ae mani mini, uñun kila amin madep yityit tamokon noman akgwit. Kili anjelo da papia di kwiniikgwit. Ae papia kinda kisi kwiniikgwit, uñun egip egip dakon papia. Anjakwan Piñkop da uñun papiakon gen tawit uñun pindagek amin kimakgwit uñun dakon anpak kalip awit uñun kokwin agit.

¹³ Ae amin kalip tap idapgwan kimakgwit uñun kisi Piñkopmon kwa anpak morap kalip awit uñun kokwin agit. Ae kimot gat ae Amin Kimakba Yopbi Tamo uñun bamot yum pindagakwal amin kimakgwit uñun Piñkopmon kwa amin kalon kalon da anpak kalip awit uñun pindagek kokwin agit.

¹⁴ Kili kimot gat ae Amin Kimakba Yopbi Tamo uñun maban pakbi idap kindap sosok uñudon pigigimal. Pakbi idap uñun kindap sosok uñun amin kosiri kinda gat kimokgoñ dakon tamoni.

¹⁵ Amin morap mani egip egip papiakon dima ton uñun kisi maba pakbi idap kindap sosok uñudon pigiwit.

Piñkop da yo morap pañkaluk

akdisak

(Kilapmi 21-22)

21

Kundu kalugi gat ae miktim kalugi gat pindakgim

¹ Uñun da kwenon nak kundu kalugi gat ae

20:12: Dan 7.9-10; Mt 25.31-46; Ya 17.31; 2Ko 5.10; PA 13.8

20:13: Ro 2.6; 1Pi 1.17; PA 2.23; 22.12   **21:1:** Ais 65.17; 2Pi 3.13

miktim kalugi gat pindakgim. Kundu mibiltogi gat miktim mibiltogi gat uñun kili wagil kin pasilgimal. Ae tap idap sañbejek dima tagit.

² Ae Piñkop dakon telagi kokup pap uñun kagim. Uñun Jerusalem kalugi. Uñun koko Piñkop gat egipgumal, da Kwen Kokup yipman dek pigit. Uñun tilimni tagisi, miñat da amin pak do tagap tanek tilimni tagisi pasak uñuden.

³ Ae kila amin madep yityit tamokon da amin tek kinda madepsi yan tidañban nandagim, "Nandani. Abisok Piñkop dakon yut amin da binapmon tanakwan iyi dakon miñat amin kabini egipni. Asi, Piñkop iyi uñun gat egipdañ. Añek uñun dakon Piñkopni egipdisak.

⁴ Uñun kabikon kunam pakbi morap dabilikon toni uñun kisisi wiririkban kunam sañbejek dima tatdañ. Ae amin sañbejek dima kimotdañ, ae but yokwi añek sañbejek kunam dima tatdañ, ae tepmi sañbejek dima pakdañ. Nido miktim kalipmi gat yoni kalipmi gat uñun kisisi pasil mudokdañ."

⁵ Amín uñun kila amin madep yityit tamokon yikgit, uñun da yan yagit, "Nandani, yo morap abo kalugi aŋ mudon." Aeni sañbejek yan yagit, "Gen on mandaki. Nido gen gayisat uñun bamisi. Amín morap kisi da uñun do tagi nandan gadagi."

⁶ Yanek yanayigit, "Pi uñun mudosok. Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. Pi morap asat uñun wasip aran asat. Amín kinda tegi bap tosak kan, nak da yipbo pakbi dabíl egip egipmi toŋ ae

21:2: Ais 52.1; 61.10; Ibr 11.16; 12.22; PA 3.12   **21:3:** MS 26.11-12; Esi 37.27; Sek 2.10; 2Ko 6.16   **21:4:** Ais 35.10; 65.19; PA 7.17

21:5: 2Ko 5.17   **21:6:** Ais 55.1; Jer 2.13; Jn 7.37; PA 1.8,17; 22.17

yumaŋ nogi mīni uŋun nosak.

⁷ Amīn kīnda emaron teban tosak kaŋ, nak da uŋun yo morap iben. Aŋek nak da Piŋkopni egapbo uŋun da monjino egipjak.

⁸ Mani amīn pasalek duwalik pukwaŋ, ae nandarŋ gadat dīma aŋ, ae aŋpak yokwisi morapmī aŋ, ae amīn dapba kīmokgoŋ amīn, ae amīn yumabi aŋ, ae sot mawomyo aŋek yo tapmīmī toŋ pawīlgan amīn, ae kokup kidat do gawak yomanj amīn, ae amīn morap top yoŋ, uŋun iyī da kokupmon pigikdaŋ. Uŋun pakbi idap kīndap tepmīni madepsi salfa tīp da sosoŋ uŋun. Uŋun amīn kīmot kosiri kīnda gat aŋ uŋun dakon tamoni.”

Jon da Jerusalem kalugi kagīt

⁹ Kili aŋelo kīnda nagon apgut. Aŋelo uŋun aŋelo 7 kabī idap madepmon Piŋkop dakon butjap mudosak do amīn paŋupbal ak dakon yo yokwisi 7 kabī tīmīkgwit uŋun kabikon nani kīnda. Aŋelo yan nayigit, “Gak apbī Sipsip Moniŋ dakon miŋatni abisok pakdisak uŋun goliko.”

¹⁰ Kili Telagi Wup da butnokon piŋi madepsi tugaŋakwan aŋelo uŋun da nak bedaŋ aŋki iłeŋ madepsi ae kwensi kīnda uŋudon nepgut. Aŋki nepmaŋek Piŋkop dakon kokup pap Jerusalem noligit. Uŋun koko Piŋkop gat egipgumal, da Kwen Kokup yipmaŋ dek piŋban kagim.

¹¹ Piŋkop dakon tīlimi madepni uŋun kokup papmon teŋteŋagit. Teŋteŋini uŋun ɻwakŋwarisi, tīp yumaŋ nogi wukwisi dakon teŋteŋini yombem.

Uñun tip jaspa yombem da yan teñteñagít. Uñun glas yombem gwaljigi minisi.

12 Kokup pap yoma nagalni uñun kwensi. Uñun yoma kagani 12 kabí, ae añelo 12 kabí uñun yoma kagakon akgan. Añakwa Israel amín kabí 12 dakon man yoma domon tawit.

13 Nagal uñun dakon díwari gildat da wíšak tetgín do yoma kagani kapbi tawit. Ae not tetgín nani do yoma kagani kapbi tawit. Ae saut tetgín nani do yoma kagani kapbi tawit. Ae nagal uñun dakon díwari gildat da pígisak tetgín nani do yoma kagani kapbi kisi.

14 Kokup pap uñun dakon nagal tebaisi tosak do kwiñiri tip daman 12 kabí mibilikón tawit. Sipsip Moniñ dakon yabekbi 12 kabí dakon mani uñun tipmon tawit.

15 Añelo gen nayigít uñun da kaliñ kiriñ gol banj wasanji kínda abídagit. Uñun nañ kokup pap gat, ae nagal madepni uñun gat, ae nagal uñun dakon yoma kagani tilak yop do abídagit.

16 Kokup pap dakon iñenjí 4 kabí dakon tilakni uñun kalonjí gin. Dubagini ae madepni uñun kisi aripgínsi. Añelo da kokup pap kaliñ kiriñni nañ tilak yipban 2,200 kilomita da ariп agit. Kokup pap dakon iñenjí 4 kabí dakon tilakni gat, ae kokup pap dakon kwen nani kisi dakon tilakni uñun aripgínsi.

17 Ae kokup pap dakon nagal kisi tilak yipgut. Yan aban nagal kwen wigigít dakon tilakni 65 mita da ariп agit. Tilak yopyop uñun amín da tilak yopmañgañ uñun nañgin añelo da nagal dakon tilak yopgut.

18 Kokup pap dakon nagal uñun tip jaspa banj wasanþbi. Añek kokup pap uñun gol jímjimi minisi banj wasanþbi. Kokup pap uñun dakon gol uñun glas yombem gwaljigi minisi.

19 Kokup pap dakon nagal dakon teban tokni uñun Piñkop da tip yumañ nogi wukwisi mibili mibili uñun banj pañtilim agit. Tip 1 tagisi nagal mibilon tagit uñun tip jaspa. Ae tip 2 uñun tip pili uñun tip sapaia. Ae tip 3 uñun tip aget. Ae tip 4 uñun kalikaligi, uñun tip emeral.

20 Ae tip 5 uñun tip sadonikis, uñun gami kwakwagi kisi. Tip 6 uñun tip giman konilian. Ae tip 7 uñun kilonkilonji, uñun krisolait. Ae tip 8 uñun tip kalikaligi ñwakñwari kinda uñun beril. Ae tip 9 uñun tip kilonkilonji ñwakñwari kinda uñun topas. Ae tip 10 uñun tip krisopres. Tip 11 uñun tip aiasin. Ae tip 12 uñun tip gami ñwakñwari kinda tip ametis.

21 Yoma kaga 12 kabi uñun pel 12 kabi, uñun kindiriñ yumañ nogi wukwisi. Yoma kalon kalon pel madep kalon kalon banj wasanþbi. Kokup dakon kosit pap uñun gol bañgin wasanþbi. Gol uñun gwaljigi minisi glas yombem.

22 Uñun kokup papmon Telagi Yut Madep kinda díma tarban kagim. Nido, Amín Tagi Piñkop Tapmím Ami gat ae Sipsip Moniñ gat da iyí Telagi Yut Madep da yan egipgumal.

23 Uñun kokup papmon gíldat gat kanek gat pini mini. Nido, Piñkop dakon tilimni da kokup pap tenþenjañ imisak. Añakwan Sipsip Moniñ uñun kokup pap dakon lamni da yan egisak.

24 Amín miktimi miktimi egi añañ kwanj da uñun

kokup pap dakon teñteñikon agipdanj. Añakwa miktimi miktimi dakon kila amin madep da yoni tagi uñun yumanj nogi wukwisi uñudon pañopdañ.

²⁵ Uñun kokup papmon pilin kinda díma tokdisak, do kokup pap dakon nagal dakon yoma dagok dagogi miní pisokdañ.

²⁶ Amín miktimi miktimi egi añañ kwañ uñun yoni tilimi tagisi ton gat ae man madep imim anpakni kisi timigek uñudon pañopdañ.

²⁷ Mani pilin tuk dakon yo gat, ae amín anpak yokwi mibili mibili añ gat, ae top yoñ amín uñun kokup papmon díma pígini. Minat aminyo Sipsip Moninj dakon egip egip papiakon mani ton, uñun dagin uñun kokup papmon pígikdañ.

22

Jon da egip egip pakbi gat ae egip egip kindap gat pindakgit

¹ Kili añelo uñun da pakbi madep kinda noligit. Uñun egip egip yomyom pakbi. Uñun glas yombem gwaljigi minisi agit. Pakbi uñun Piñkop gat ae Sipsip Moninj gat da kila amín madep yít yít tamogwan da pak abigisak.

² Pak abigi kokup pap da kosit madep da binapsi nañ pak kisak. Pakbi da ileñi teri teri egip egip yomyom kindap akdak. Kindap uñun bílak kinda da butgwan bamí pot do kosiri 12 yañ añ añ asak. Kanek morap kisi bamí tan tan asak. Ae kindap uñun dakon tamí uñun amín miktimi miktimi egi añañ kwañ uñun sotni pañmiliç ak do tonj.

3 Yo morap jobit pabi uñun yo morap sañbejek ae díma tokdañ. Piñkop gat ae Sipsip Moniñ gat dakon kila amín madep yityít tamo uñun kokup papmon tosak. Ae Piñkop dakon oman amín da gawak imdañ.

4 Gawak imíñek tomno dabílni kokdañ, ae Piñkop dakon mani oman amíni da iñjamnikon tokdisak.

5 Pilin ae sañbejek díma tokdisak. Añakwan lam gat ae gíldat gat pini míni, nido Amin Tagi Piñkop da iyí miñat amín teñteñaj yomdisak. Añakwan oman monjíni kila amín madep dagok dagogi míni egíwigikdañ.

6 Añelo uñun da yañ nayigit, “Gen uñun bamisi. Amín morap kísi da uñun do tagi nandañ gadagi. Piñkop Amin Tagi da kombí amín dakon wup panthagap aban geni yañ teñteñoj. Uñun añelonni yabekban abiñ yo tepmisi noman togí uñun oman monjíni nin noligít.”

Yesu apdísak

7 Yesu da yosok, “Nandani! Nak kili uñunjok apdísat. Miñat amínyo kombí gen on papiakon ton uñun guramíkgañ, uñun kisík kisík ani.”

8 Nak Jon da gen on nandañek yo uñun píndakgím. Yo uñun nandañ píndakyo añ mudañek añelo uñun yo morap noligít uñun da kandap mibilon ɻwakbej añek gawak im do agím.

9 Mani yañ nayigit, “Yañ díma abi! Nak kísi oman amín gin. Nak gak gat ae kombí amín kabí notgoni uñun dakon pi isalji, ae amín morap on papiakon

22:4: Mt 5.8; PA 3.12   **22:5:** Dan 7.18,27; PA 5.10; 20.6; 21.23,25

22:6: PA 1.1   **22:7:** PA 1.3   **22:8:** PA 19.10

gen toŋ uŋun guramikgaŋ amin uŋun dakon pi isalni. Piŋkop kalon naŋgin gawak ibi.”

10 Yaŋ nayiŋek sigin yan yagit, “Kombi gen on pa-piakon toŋ uŋun dima sopmaŋ aŋteban abi. Nido, Piŋkop da yo morap uŋun akdisak dakon bisap kili kwani tak.

11 Amin aŋpak yokwi aŋ, uŋun yum pindagakwa sanbenek ani. Ae amin aŋpak iŋan iŋani aŋ, uŋun yum pindagakwa sanbenek ani. Ae amin aŋpak kilegi aŋ, uŋun yum pindagakwa sanbenek ani. Ae amin telagi ekwaŋ, uŋun yum pindagakwa telagi sigin egipni.”

12 Yesu da yan yagit, “Nandani, nak tepmisi apdisat. Miŋat amin morap tomni yom do apdisat. Aŋpak awit dakon kobogi do tomni aŋpak awit da ariŋmon yomdisat.

13 Nak Wasok Wasoksi ae Mibisi egisat. Nak mibiltok egisat, ae buŋonsi egisat. Nak yo morap dakon mibili. Pi morap asat uŋun wasip aŋ aŋ asat.”

14 Amiŋ pabi pigik dubakni sugoŋ uŋun kisik kisik tagi ani. Uŋun da egip egip yomyom kindap dakon bamı tagi paŋ noni, ae uŋun da kokup pap da yoma kaga naŋ tagi piqini.

15 Aŋakwa amin aŋpak yokwisi aŋ amin gat, ae amin sot wamwam aŋek yo tapmimi toŋ pawilgaŋ amin gat, ae yumabi aŋ amin gat, ae amin dapba kimokgoŋ amin gat, ae kokup kidat gawak iŋan amin gat, ae amin aŋpak toptopmi do galak taŋek yolgaŋ, uŋun amin morap Piŋkop dakon kokup pap da waŋga egipdan.

16 “Nak Yesu, nak da anjelono yabekgo jikon obik da pañmuwukbi jikon gen on yan tenjeñosok. Nak kila amin madep Dewit da babi kabikon da gugí wugit uñun nak mani. Ae nak Dewit Dakon Monji, ae nak Wisawisa Dakon Gik Pap Madepsí Tenjeñosok uñun.”

17 Telagi Wup gat ae miñat uñun Sipsip Monin pakdisak gat da yan yomal, “Gak apbi.” Ae amin morap gen on nandani ji kisi yan yoni, “Gak apbi.”

Amin kinda tegi bap tosak kañ tagi apjak. Amín kinda pakbi nok do nandisak kañ, uñun amín abiñek egip egip yomyom pakbi tagi nosak. Uñun Piñkop da but galak do yumsi nimisak.

Jon da gen on papiakon toñ uñun nandani amín do gen tebaisi yipgut

18 Nak da on papiakon kombi gen toñ uñun nandani amín morap do gen tebai yipmañdat. On gen tosogon amín kinda gen kinda gat sanjbesak kañ, amín pañupbal ak yo yokwisi on papiakon toñ, uñun Piñkop da sanjbenjan uñun amín non noman tañ imdarj.

19 Ae amín kinda da kombi gen on papiakon toñ di wiriritjak kañ, Piñkop da yo tagisi on papiakon toñ uñun wiririk imjak. Añakwan uñun amín egip egip yomyom kindapmon jap díma pañ nosak, ae Piñkop da telagi kokup papmon uñudon díma egipjak. On papiakon uñun dakon geni toñ.

20 On yo morap do yan tenjeñok asak amín da abisok yan yosok, “Asisi, nak kílisok uñun apdisat.”

Asi, Amín Tagi Yesu gak apbi.

21 Amin Tagi Yesu dakon nandaŋ yawotni uŋjun
Piŋkop dakon miŋat amin kabik'on tosak.

**PINKOP GEN
The New Testament and Psalms in the Yopno Language
of Papua New Guinea
Nupela Testamen na Buk Song long tokples Yopno long
Niugini**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yopno

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-01-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

b683ce50-d820-5bfc-8471-d8ee080be106